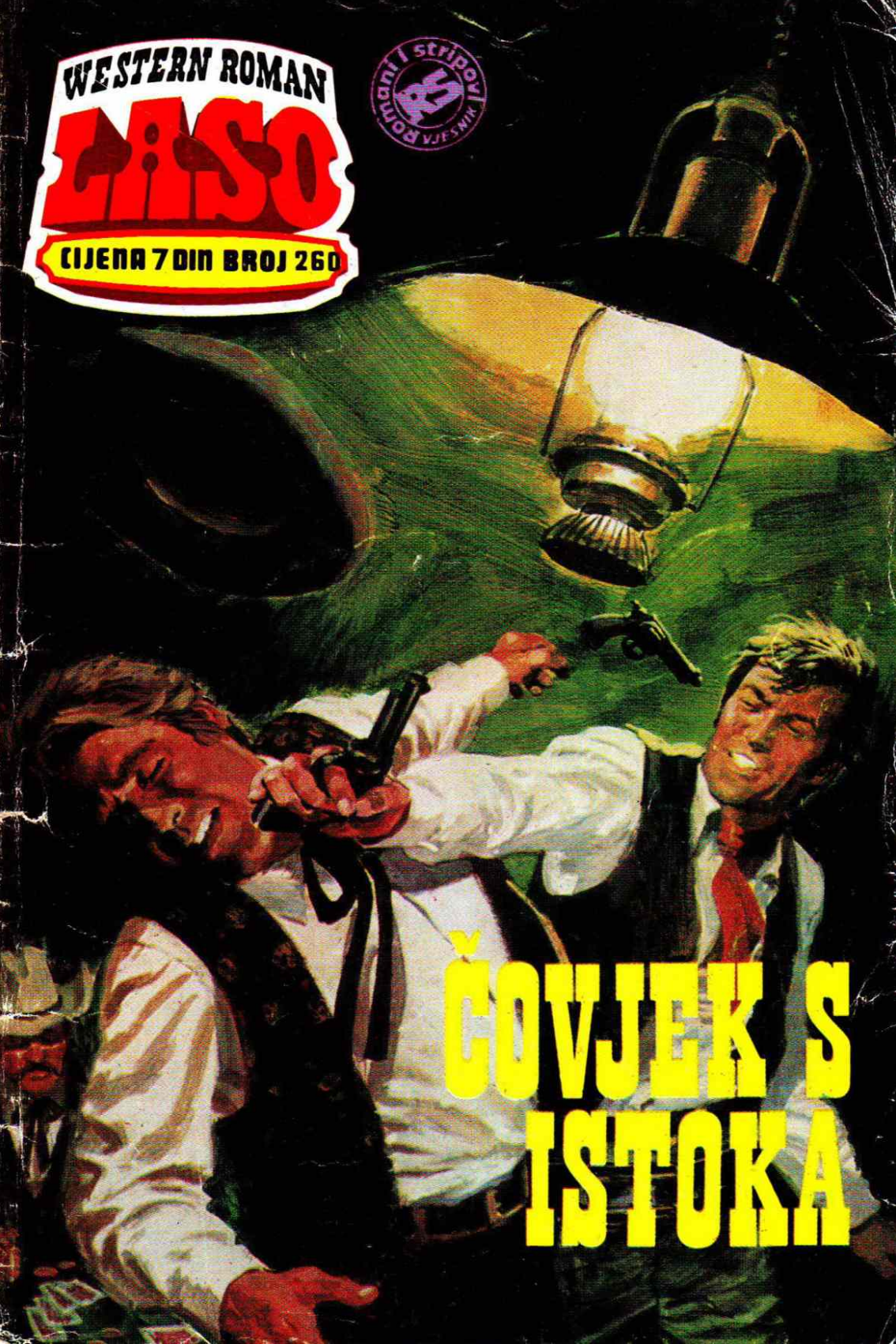

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 7 DIN BROJ 260

ČOVJEK S ISTOKA

John Kilgore:

ČOVJEK S ISTOKA

John Kilgore: **ČOVJEK S ISTOKA**
Naslov originala: **MAN FROM**
THE CHEROKEE STRIP
Copyright: Robert Hale, Ltd.
Recenzija: Lidija Križna, profesorica
Prijevod: Marijan Krmpotić
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: Marcel Čukli

»Laso« – Izdavač OOUR informativno-revijalna izdanja NISP »Vjesnik« Zagreb, Ljubice Gerovac 1 – Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković – Tisak OOUR Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMC »Vjesnik« Zagreb, Ljubice Gerovac 1 – Zagreb 1978.
Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 364.- d ili 327,60 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 182.- d ili 163,80 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s oznakom za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 10.00, SFRS 2.00, HFL 2.00

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00, FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00 US\$ 15.00

UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«

EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik«, Agencija za marketing Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Krajolik, ljudi, klima, običaji, pa čak i mirisi nepoznati su i novi strancu u tuđoj zemlji. Zato se osjećao neugodno i nesigurno i bojao se osloniti na svoju moć rasuđivanja. Kako, na primjer, pogoditi što se krije iza zidova one rančerske kuće, dolje na prostranoj čistini? U toj je kući mogla živjeti sretna i nasmijana obitelj, ali u njoj je i ljuta guja mogla imati gnijezdo.

Mogao je to doznati samo na jedan jedini način, a u tom je baš i bila cijela nevolja. Svaki put kad se u tuđini morao na nešto odlučiti, zla slutnja stegla bi mu srce i obuzeo bi ga strah. I tako je stajao neodlučan i gledao niz šumovit obronak, pitajući se što da radi... side u dolinu i nepozvan dođe na večeru ili objaše ranč u širokom krugu i prenoći pod zvjezdanim nebom, gladan ali živ.

Čovjek svoj nagon za samoodržanjem djelomice naslijedi, a djelomice stekne u sredini u kojoj živi i radi. U tom mu je trenutku nagon za samoodržanjem nalagao da bude oprezan. Kad čovjek preživi trideset godina u zemlji bezakonja, onda se razvije u brzog re-

volveraša ili se kao kuge kloni naprasnih ljudi i mjesta gdje bi mogao upasti u gužvu i nastradati ni kriv ni dužan.

Bio je slobodnjak, kauboj litalica, pa bi se ponekad vukao za prašinom teksaških stada koja su išla na sjever, a ponekad bi sam lunjao širokim prostranstvima i stigao u krajeve daleko od Oklahome, svoga zavičaja.

Kao toga dana.

Novi Meksiko nije bio bogzna kako daleko na zapadu da čovjek tamo ne bi mogao dojahati. Došljaku iz Oklahome činio se paklenskim krajem, poput svakog mjesta bilo gdje na svijetu gdje je vrag rekao laku noć. Sunce je dovoljno jako žeglo da čovjeku uzavrije mozak pod šeširom i podsjeti ga na paklenske muke, a dosadna se ravnica pružala unedogled i čovjeka bi morio očajan strah da iz nje nikada neće izjahati. K tome, na njoj su živjeli nepristupačni, šutljivi ljudi koji su buljili u svakog stranca kao da je hodočasnik ili ubojica, možda i oboje. Očito su samo te dvije vrste stranaca prolazile kroz Novi Meksiko. Čak bi se kau-

boji nalakćeni na točionike u krčmama odmicali od njih i od glave do pete odmjeravali sumnjičavim pogledima.

Dakako, čovjek uči dok je živ, a on je došao u Novi Meksiko da nešto nauči i nađe posao, premda mu u ovom trenutku to nije bila glavna briga. Sada ga je zanimalo kako će ga dočekati tamo dolje na ranču. Nije imao blijedog pojma gdje se nalazi i koliko još ima do najbližega grada. Konj mu je bio umoran i gladan, a ni on se nije osjećao ništa bolje. Glad čovjeka često natjera u nevolje kojih se sit čovjek kloni.

Zatresao je uzdama, a konj načuli uši kao da je nanjušio vodu ili plast svježe pokošene trave. Malčice digne rep kad je krenuo nizbrdice, prema ranču u prostranoj preriji.

S vrha brijega jahač nije vidio drugih kuća osim one na čistini. No, to nije značilo da je to jedini ranč u tom kraju, jer je sunčeva jarka pripeka okraćala vidljivost na tri-četiri milje. Omekšala je oštre bridove obzorja, zaoblila vrletne rtine gorja daleko na zapadu i cijelu, inače divlju, krajinu učinila pitomom. Zemlja je u dolini bila poprilično dobra za uzgoj krupne stoke. Tih ju je dana, doduše, opržila ljetna žega, ali kratka trava, premda požutjela pri vrhu, bila je još dobra za ispašu.

Kad je stigao do podbrežja, opazi kroz vrelu zatitranu izmaglicu konjanika, kako sa zapada jezdi ravno prema gošpodarskim zgradama na ranču. Stao je i pažljivo ga promotrio. Jahač je sjahao i odmjerenim korakom prišao

trijemu glavne kuće. Kad je zašao u sjenu nadstrešnice, više ga nije mogao jasno vidjeti, pa se počeo ogledavati, kako to iz navike rade kauboji litalice. Odmjerio je odoka udaljenost između brda na zapadu i ranča, pa udaljenost ranča od podbrežja pod kojim je stajao.

Prejahao je korito suhog potoka, kroz koje u proljeće žubori brzac što se slijeva s brda u dolinu. Kad je izjahao na suprotnu obalu, oči mu zaslijepe odsjaj sunca s lopatica dokone vodenice.

Kuća, staja, brvnara u kojoj je nekad spavala služinčad, potkivaonica i kokošinjac izgledali su to zapušteniji što im se više približavao, premda se nekad netko morao grdno oznojiti da ih sagradi. Uz staju je bio i urušen obor. Na zardalim stožerima iskrivljene ograde visjela su vrata. Sve je bilo obraslo u korov.

Ujahao je u dvorište iza staje i kradomice promatrao dvoje ljudi na trijemu. Oko mu je, naravno, najprije zapelo na ženi. Poslije duga, osamljena jahanja pustim krajevima pojavila žene svakom muškarcu raspali maštu.

Stajala je uspravno, gotovo ukočeno. Kosa joj je bila crvenkastokestenjava. Lice joj nije mogao vidjeti, jer je bilo u sjeni, ali njezina izbočena bujna prsa pobudila su u njem griješne misli.

Konj mu je udario kopitom u zardali, odbačeni kotač kočije, što je glasno odjeknulo u inače tihom dvorištu. Žena je naglo okrenula glavu i on je ugledao njezino lice. Jagodice su joj bile visoke i široke, usta povećala,

usne pune u sredini. Duge crne trepavice zaklanjale su tamnoplave, mal'ne crne oči koje su neustrašivo strijeljale stranca.

I muškarac se okrenuo da vidi uljeza. Bio je za glavu viši od žene, ali ipak niži od stranca koji je bio visok metar i osamdeset pet centimetara, jakih kostiju i mišićavih udova. Muškarčevo se lice smrknuo. Odmjerio je konja i jahača s izrazom mrzovolje i nadutosti.

Muškarac je bio otmjeno odjeven i naoružan revolverom koštana drška u koricama zavezanim remenčićem uz desno bedro. Kožne rukavice visjele su mu zataknete za opasačem, ali to su bile rukavice kakve su običavali nositi kauboji koji se mnogo služe lasom. Ukratko, stranac je pomislio da je taj oholi kauboj vjerojatno nadzornik na nekom obližnjem imanju. Krasili su ga gipki pokreti, vitki stas, dostojanstveno držanje, pa čak i muško samopouzdanje, čime su se mogli dičiti samo najbolji kauboji na Divljem zapadu.

Pred kućom se iskrivilo staro i istočeno privezište preko kojeg je kauboj prebacio uzde vrlog konja, rasnoga ždrijepca smeđe dlake. Stranac se zaustavio pod trijemom, ali nije sjahao. Na Divljem zapadu stranac nikada nije smio sjahati pred tuđom kućom prije nego što je pozvan da to uradi, ako je bio pristojan. Takav je bio red i stranac ga se strogo pridržavao. Sjedio je na jarkom suncu pod trijemom i čekao.

Dugo je čekao na poziv da sjaše. Kauboj na trijemu gledao je u ženu posprdnim pogle-

dom, podbočivši se rukama o bokove, što joj je jasno dalo na znanje da on nikada ne bi pustio tu protuhu u kuću i da bi ga ostavio neka čeka dok mu čekanje ne dozlogrdi pa ode. Tako bi ga se oslobodila i u miru nastavila započeti razgovor.

Žena je, očito, taj posprdni pogled i bahato držanje kauboja shvatila kao osobnu uvredu. Činilo se da trenutak razmišlja što da učini sa strancem koji je strpljivo čekao, a potom se prkosno okrene i reče:

— Pojilo je pred stajom, a u staji jasje pune sijena. Poslužite se, stranče!

Stranac skoči sa sedla. Smota uzde oko prsta i ispod spuštenog oboda šešira promotri ženu i muškarca.

— Hvala, gospodo.

Zapita se što bi moglo vezivati to dvoje oprečnih ljudi i zašto se kauboj podrugljivo osmijehnuo kad je žena njega, stranca, pozvala da se odmori i osvježi u kući.

Kauboj je ostavljao dojam svojevoljna i naprasna čovjeka. Imao je tvrd pogled kao svi ljudi u toj zemlji, no ipak se od njih uvelike razlikovao. Nije više bio mladić, ali nije bio ni star. Mogao je imati tridesetak godina, možda i koju više. U izrazu lica tog naočitog muškarca, u aristokratskom držanju i u drskim očima bilo je nešto što se teško moglo prozrijeti. Kako nije mogao dokučiti što bi to moglo biti, stranac prestane o tome razmišljati. Drugi put ću ga bolje pogledati, pomislio je. Ako se ikada opet sret-nemo

Povede konja prema staji, no nije prešao više od pedesetak metara kad kauboj za njim poviče:

– Napoji konja, stranče, i tornijaj se odavde! Pođeš li prema jugu, doći ćeš u grad. Tamo svom kljusetu kupi naramak sijena.

Ljepuškasti je naduvenko pažljivo promatrao stranca iz Oklahome kako se okreće. Onda posegne rukom u džep, izvadi srebrnjak od pola dolara i baci ga u prašinu strancu pod noge.

– Evo, za sijeno i kupanje – dobaci pa se ponovo okrene prema ženi kao da stranac više ne postoji.

Ženini su se obrazi zažarili. Stranac zamijeti da ga i ona pažljivo promatra. Pogled mu prijede sa žene na srebrnjak, pa od srebrnjaka na kauboja.

– Vi ste ovdje gospodar? – upita.

Trenutak je ljepuškasti kauboj hinio da nije čuo što ga je stranac upitao, ali onda se ipak polagano okrene.

– Za takve kao što si ti, jesam – odbrusi.

Tada se oglasi žena. Glas joj je bio jednak, oči jarosne.

– Namirite konja, stranče, pa dodite zatim u kuću. Spremit ću vam večeru – gotovo mu zapovijedi.

– Kauboju, napoji to kljuse i odlazi odavde! Za tebe ovdje nema kruha! – poviče ljepotan strogim glasom.

Stranac je stajao nasred dvorišta kao ukopan, gledajući čas jedno, čas drugo i misleći kako se kleta sudba s njim šali čak i na tom zabitom ranču. Došao je zamoliti samo malo

vode i pregršt sijena za konja i, bude li sreće, tanjur graha i lončić kave za sebe. Međutim, ne pritegne li potprug sedla i odmah ne odjaše, dobit će sukačom po glavi.

– Čini mi se da je ovdje gospoda gospodar, a ja slušam samo ono što mi gospodari naredi – odvrat malodušnim glasom rastežući riječi.

Nije čekao da kauboj ponovo otvori usta. Okrenuo se i pošao prema staji. Skinuo je s konja oglavak s uzdama, da bi životinja lakše pila, gurnuo šešir na potiljak i zagledao se u daljinu. Prema istoku prerija se pružala unedogled. Na jugu, gdje je žarka izmaglica bila najgušća, obzorje se doimalo poput plavičaste zatreptane mrlje. Na sjeveru i prema zapadu pružao se lanac vrletnih gora s kojih je upravo sišao.

Odveo je konja u pregradak u staji, jer mu je samo jedan kratak pogled po dvorištu bio dovoljan da utvrdi kako je obor tako ruševan da u njemu ne može ostaviti konja. Zagrabio je pune vile sijena i bacio ga u jasje ispred konja. Premda je u staji bila ugodna hladovina, znatiželja ga je izvukla ponovo na dvorište.

Ljepuškasti kauboj stajao je uz svog konja pod trijemom i navlačio kožne rukavice. Kad je stranac izišao iz staje, dobio mu je preko konja pogled pun prezira, a potom se okrenuo prema ženi na trijemu i rekao:

– Madelino, jedan kauboj latalica više ili manje ne može ništa izmijeniti ni za dlaku. Poslušaj moj savjet i otpravi ga. Što prije, to bolje za tebe.

Žena je šutjela. Stajala je neprirodno ukrućena, a njezino je lijepo lice žarilo rumenilom. Bijesna je kô ris, pomisli stranac. Vidjelo se kako se jedva svladava da ljepotanu ne skreše u brk sve što misli.

Kauboj uzjaše i ogleda se.

– Kad ujutro dodem, nemoj da te ovdje nađem – opomenu glasno stranca, pa okrene konja i odgalopira iz dvorišta.

Stranac je zamišljeno gledao za kaubojem.

– Vrio nabusit čovjek. Vaš prijatelj?

Nije odgovorila, već upita:

– Namirih ste konja?

– Jesam

– Onda dodite na trijem i odmorite se. Začas ću prirediti večeru.

Ušla je u kucu, ispravnih leđa i visoko podignute glave.

II

Predvečer, kad je dnevna zapara popustila, sjeo je pred staju, smotao cigaretu i zapuštao pošto je poslije dugog vremena pojeo prvi topli obrok koji mu je priredila ženska ruka.

Prema svemu sudeći, žena je udovica. Muž ju je zacijelo kao mladenku doveo u tu divljinu. Raskršćio je zemlju, skucao nešto novca, pa podigao ranč s kućom i gospodarskim zgradama. A potom je, najvjerojatnije, negdje zaglavio ili je ostao zgnječen pod kopitima pomahnitala stada u stampedu.

I to se događa, mudrovao je stranac iz Oklahome. Nije mogao dokučiti zašto se takve nesreće događaju baš čestitim i radinim ljudima, ali to mu se u

tom trenutku nije činilo važnim.

Nije bilo neobično da obudovjela nastavi muževo djelo, boreći se protiv svih nedaća kako bi ostvarila njihov zajednički san. Neke su udovice u tom i uspjele, ali većina nije. Svijet u kome su živjele pripadao je muškarcima. Možda to nije pravedno, ali tako jest.

Bacio je opušak i zgazio ga.

I o tome je imao svoje mišljenje. Svi ljudi sanjaju kako bi se što lakše i što brže obogatili, kako bi stekli moć i zagospodarili drugim ljudima. Drugim riječima: jači uvijek grabe od slabijih. I veliki narodi pokoravaju i tlače malene, a čovjek je svijet u malome. Veliki osvajački pohodi i sitna gramzljivost rađaju se u srcima slavohlepni ljudi.

Odavno je shvatio da je mir najveća, ali i nedostižljiva tlapnja čovjeka. Mira nikad nije bilo i neće ga nikad biti: ni među ljudima, ni među narodima. No uvijek će postojati želja da se postigne i uspostavi mir među ljudima.

Takve je prilike zatekao i na ovom ranču. Ljepotan po imenu Arthur Fleming posjedovao je cijeli zapadni i sjeverni dio prerije, no htio je da zagospodari i istočnim i južnim dijelom. Međutim, ostvarenju njegova sna o velikom i bogatom gospodarstvu smetao je taj propao, ruševan i u korov obrašao ranč koji je kao uspomenu na neostvarene snove svog muža držala udovica željezne volje.

Zapravo, razmišljao je dalje, nije pravo da neka tvrdoglava udovica koči napredak radi-

nog čovjeka. No s druge strane taj joj je čovjek tog poslijepodneva postavio grub ultimatum... zaprijetio joj. Ni nije to bilo pravično.

Zagledao se u kuću. Bilo kako bilo, u jedno bijaše siguran: nađe li ga Fleming ujutro na ranču, osvetit će mu se. Neke ljude nevolja doista prati u stopu, pomisli.

Tad se sjeti srebrnjaka u prašini nasred dvorišta. Tko zna, možda ga je udovica već pokupila. Novac često ponizi ljudski ponos, pogotovu kad se ljudi žele domaći nečega što se samo novcem može kupiti.

Ustao je, podigao sedlo, stavio ga na leđa konju i zategao potprug. Sve što je imao na ovom svijetu bili su taj konj, sedlo, revolver o boku i odjeća na njemu. Za nj novac nije bio sve na svijetu.

Uzjahao je i pomislio na put koji ga čeka. Udovica mu je rekla da će, pođe li cestom prema jugu, u grad stići prije nego što se snoći. No ništa ga tamo nije privlačilo.

Zaustavio se pod trijemom kuće da pozdravi ženu.

— Najljepša vam hvala na svemu — rekao je uz blag osmijeh.

Njezine su ga tamnoplave oči dugo promatrale. Nije izustila ni riječi, samo mu je kimnula u znak pozdrava. I u tom trenutku, premda je pred njim bila zrela i poželjna žena, on je u njoj vidio samo oličenje željezne volje i odlučnosti. Podigao je lijevu ruku i podbo konja. Odgalopirao je prema jugu.

Polagano se spuštao sumrak a s njim su dolazile i tamne

sjene, koje su donijele svjež lahor što je njihao vlati trave.

Nakon otprilike tri milje jahanja ugledao je krupne tamnocrvene krave sa žigom AF na sapima. Posprdnio se nasimijuljio. Arthur Fleming. Poza vidio je tom Flemingu. Bili su vršnjaci, a ovaj već imao gospodarstvo veliko i bogato. On, siromašan kauboj litalica iz Oklahome, ima samo konja pod sobom.

Sudbina nekog miluje blagom rukom, poput nježne majke, a nekom je mačeha. No, zato je ne treba kleti. Svijet je tako sazdan da svi ljudi ne mogu biti jednaki. Netko uspije tamo gdje nitko drugi nikada ne bi uspio.

Doista, još prije nego što se potpuno smračilo, kako mu je i rekla udovica, ugledao je grad.

Grad, oko kojega su rasle visoke topole, malčice se razlikovao od mnogih stočarskih selendri, jer je u njem bilo nekoliko kuća od pečene opeke. Ali to je bila i jedina razlika. Ostale su kuće bile daščare i brvnare. Mršavi i poludivlji psi trčkarali su ulicom njuškajući. Pred nekim su kućama osedlani konji bili zavezani za plot, pred salunima i trgovinama za privezišta. Uz nogostup vrlo široke glavne ulice stajalo je mnogo starih i prašinom prekrivenih rančerskih kola, uz poneku laganu kočiju.

Kako je sunce zašlo i danja zapara popustila, ljudi su izmijlili na ulicu. Pošli su u šetnju ili u trgovinu. Žene su se šepirile pod lijepim šeširima sa šarenim vrpcama, a pratili su ih muškarci preplanula lica, boje nalik sažganoj novomeksičkoj

ledini. Na početku glavne ulice, prije nego što je ušao u grad, vidio je naheren natpis na kojem je pisalo da se grad zove Sunflower i da broji šest stotina stanovnika. Dok je jahao prašnjavim kolnikom, zlobno pomisli kako su u to zaciijelo ubrojeni i pokojnici na gradskom groblju, koje je bilo ograđeno lijepom ogradom od kovana željeza.

Jednokratno svratište bilo je, naravno, u središtu grada. Sučelice svratištu bila je konjušnica. U gradu je bilo vrlo živo. Očito, trgovina i poslovi cvjetaju. No kauboj koji dane provodi uglavnom u preriji i uz konje, može procijeniti koliko su građani bogati samo prema konjima koje jašu.

Ušao je u konjušnicu, sjahao i uzde dobacio oznojenom i nasmiješenom konjušaru.

– Namirite ga i istimarite – naredi, pa se okrene da pogleda druge konje.

Životinje su bile uhranjene, snažne i sjajne dlake, kako i moraju izgledati dobro uzgojeni konji. Jahači koje je zatekao uz konje bili su lijepo odjeveni i vidjelo se da ničega nisu željni. Zaključi da je stigao u napredan stočarski kraj.

Nije bio gladan, pa se nije mnogo osvrtao na gostionice. Kako mu džep nije bio krcat novcem, pravio se da ne vidi svratište. Prenoćit će u svojim gunjevima u blizini konjušnice. Ali prije toga mora prema starom kaubojskom običaju, isprati prerijsku prašinu i ljetnu žegu iz grla. Već dugo nije bio u nekom gradu, jer Novi Meksiko baš nije obilovao gradovima.

Sudeći prema broju konja uz privezište, najomiljeniji salun u Sunfloweru bio je u sjevernom dijelu glavne ulice. Za stočare se s pouzdanjem moglo reći da će nagrnuti u svaku krčmu kad ožedne, ali u svakom gradu zapadno od Missourija imali su svoj omiljeni salun, gdje se bratovština redovito sastajala uvečer poslije završenog posla.

Salun s ružnom slikom šarca pod divljim indijanskim ratnikom bio je omiljeno sastajalište stočara u Sunfloweru i stranac iz Oklahome pošao je da tamo popije viski i da se opusti prije spavanja.

Nikog nije poznao, pa se nije ni zaustavljao dok nije stigao do točionika. Ledima okrenut salunu tu je stajao čovjek kome je o pasu visio revolver s drškom od kosti. Desnu je nogu podigao na prečku pri dnu točionika.

Stranac nađe mjesto i nalakti se na točionik. Naruči viski, pa se zagleda u zrcalo iznad bara. Flemingovo ljepuškasto lice bilo je rumeno od vrućine. Razgovarao je s nekim kršnim čovjekom gruba izgleda, koji mu je stajao slijeva. Čovjek je bio stariji od Fleminga, crnokos i tamnopusan, s bjeličastim ožiljkom uz sljepoočicu koji je završavao pod bujnom crnom kosom.

Viski je bio jak. Strusio ga je u jednom gutljaju. Zažario mu je grlo, zagrijao utrobu i ugodno prostrujao toplinom kroz cijelo tijelo. Gurnuo je čašu da mu je konobar ponovo napuni.

Salun je odisao pravim muškim mirisima; na duhan, konje,

stoku, znoj, viski i prerijsku prašinu, kako svaki pravi salun u stočarskom gradu na Divljem zapadu i mora mirisati.

Dvojica poslužitelja bili su krupni ljudi ravnodušnih i bezizražajnih lica. Stariji je imao čekinjast dug brk, lijepo potkresan, na čemu mu je stranac iz Oklahome zavidio. Taj se čovjek zvao Patrick Murdock, ali stranac iz Oklahome to još nije znao; nije ga ni zanimalo, jer je u tom času pred njega došla druga čaša viskija.

Polagano ga je pijuckao, oplahujući jednu za drugom sve misli koje su mu se dotad vrzle glavom, dok nije zapao u supijanu dobrohotnost. Toliko se oraspoložio da je čak mogao u zrcalu iznad bara promatrati Flemingov preplanuli profil, a da pri tom nije osjećao mrzovolju prema tom čovjeku.

A onda se Fleming okrenuo. Ugledao ga je i prepoznao. Nešto zloguko i pakosno sijevalo je u ljepotanovim očima i stranac se začas otriježnio.

III

Arthur Fleming je bio čovjek nemirna duha i ostavljao je dojam da je u pokretu čak i kad je stajao mirno, kao u tom trenu dok je zurio u zrcalo iznad točionika. Flemingova su osornost i umišljenost razdraživale ljude, ali on bijaše silno bogat i moćan, što su ljudi štovali. Nevolja je bila u tome što ga stranac iz Oklahome nije dobro poznavao. Predmijevao je, doduše, da bi Fleming mogao biti važna osoba u Sunfloweru, ali dok su se njihovi pogledi ukrštavali u zrcalu, na to

je posve zaboravio. I to je bila njegova prva greška u Sunfloweru.

Fleming se polagano okrenuo i šapnuo nešto kršnom crnokosom čovjeku s ožiljkom na licu, koji je stajao uz njega. Crne oči pogledaše stranca. Pošto ga je dobro ogledao, crnokosi ponovo svrne pogled na mokri točionik, na kojem je stajala njegova prazna čaša. Fleming tada baci srebrnjak na tezgu, okrene se i izide iz saluna.

Stranac iz Oklahome pažljivo je motrio njihove kretnje. I znao je što ga čeka. Znao je da se mora sukobiti s Flemingom. Kršni muškarac s ožiljkom zamišljeno je prstima okretao praznu čašu, čekajući pogodan trenutak.

Stranac odgurne čašu niz točionik i uspravi se. Čekao je.

Katkad se čovjeku i ne tuče, no to ne znači da se ne želi braniti. Naprosto dojadi mu što se mora ogledavati sa svakim kome to padne na um. Strancu su takve tučnjave bile posebice tegobne poslije dugih putovanja žarkom prerijom i kad je mislio da je zaslužio dugopriželjkivani odmor. Ali viski ga je razjario, vratio mu snagu, razbudio ga. Njegove su umorne oči zasjale ispod napola spuštenih vjeda. Srdžba se zapjenila u njegovu srcu, a oštri mirisi dražili su mu nosnice. Okrenuo se i naslonio laktom na tezgu, pa se posprдно nacerio crnokosom čovjeku u lice dok ga je izazovno promatrao.

Ljudi su se neprestance motali oko njih. Glasovi žamorili poput gorskog brzaca u proljeće. Čaše su zveckale. U sus-

jednoj sobi zahihotao je promukao, supijan, grlen, ženski smijeh i neprirodno odjeknuo kroz salun pun muškaraca.

Crnokosi podigne glavu i zagleda se u stranca.

Strančeva snažna ruka sunu naprijed. Nemilice je udarala crnokosog sve dok se nije skljkao na pod. Padajući na leđa, rušio je ljude oko sebe. Neki zaprepašteni kauboj, kome su prolili piće po prsima, tiho je prekleo, ali bio je, kao i ostali gosti u salunu, više zaprepašten nego srdit. Poput svih prisutnih i taj je kauboj dobro poznavao crnokosog čovjeka s ožiljkom na licu i ostao je zbunjnjen kad ga je vidio ispružena na podu.

Stranac baci novčić na tezgu, izmijeni pogled sa srditim i brkati Patom Murdochom i progura se do izlaza.

Katkad tjelesna bol ispuni čovjeka zadovoljstvom. Stranac podigne desnicu i pregleda oderane zglobove prstiju. Puhao je u njih da ih rashladi, stiskajući i otvarajući pri tom šaku. Nije namjeravao tako snažno udariti, sve dok nije zamislio da tuče Arthura Fleminga.

Dva su kauboja izišla za njim iz saluna, zaostala, osvrnula se naokolo i zaobišla stranca u široku krugu. Kad su stigli do svojih konja uz privezište, jedan kauboj dobaci:

– Slušajte, stranče! Ne znam zašto ste ga premlatili, ali bilo bi vam bolje da ste ga odmah ustrijelili. Pretukli ste Owla Murphyja, predradnika rančera Arthura Fleminga.

Kad su kauboji odjahali, pošao je prema konjušnici. Ar-

thur Fleming stajao je na ulazu u staju.

Ulicom je projurila lagana kočija u kojoj se vozila lijepa djevojka. Za njom dojuri druga, koju je tjerao mlad kauboj.

Stranac prijede ulicu kroz oblak prašine i krene ravno prema Flemingu.

Rančer se ukočio od iznenađenja i straha. Savio je desnu ruku u laktu, da bi prsti došli do drške revolvera.

Stranac zastane nekoliko koraka od rančera. Spusti ruke uz bokove i malčice naheri glavu, pa reče:

– Gospodine Fleminge, vaš predradnik Murphy leži na podu u salunu. Učinili ste veliku glupost – doda tiho.

– Guraš nos u tuđe poslove, kauboju!

– Nisam ja gurao nos u vaše poslove. Došao sam na ranč udovice Morton da zamolim pregršt sijena i gutljaj svježeg vode poslije puta pod žarkim suncem. Kad sam se najeo i napio, uradio sam kako ste mi predložili i odjahao. Navratio sam u salun na čašicu prije spavanja. Sutra sam namjeravao produžiti prema jugu. Nikakva zla u tome, zar ne?

Rančer se uzvrpoljio, ali nije izustio ni riječi. Odmjeravao je stranca.

– Kako vas je udovica Morton preda mnom ponizila – nastavi stranac – htjeli ste večeras na meni iskaliti bijes zbog povrijeđena ponosa. Zato moram malčice promijeniti planove. Vidite, na ovom svijetu ima ljudi koji ne podnose da ih se bezrazložno zlostavlja!

Obojica su neko vrijeme šutjela i promatrala se. Kako je Fleming ostao bez riječi, stranac se okrenuo i pošao u staju. Uzjahao je svog konja, dobacio novčić konjušaru i izjahao. Međutim, nije pošao glavnom ulicom. Zakrenuo je na pute-ljak i odjahao iz Sunflowera.

Noćni je zrak bio ugodno svjež poslije danje pripeke. Čak se i konj uzjogunio i pohitao kao mahnit poznatom stazom natrag prema tamnim i gro-madnim brdima na sjeveru, prema kojima ga je jahač usmjerio.

Na ranč udovice Morton stigao je oko ponoći. Nije ujahao ravno u dvorište, ko muha bez glave, nego je objahao ranč, kako bi se uvjerio da ga netko tko bolje poznaje taj kraj nije pretekao i postavio mu zasjedu. Znao je da će Flemingovi i Murphyjevi prijatelji biti kivni na ušljiva stranca koji je zapaprio njihovu gospodaru u njegovu gradu.

Nije žurio. Ponoć tek što je prošla, a on nikada ništa nije radio po unaprijed određenom rasporedu sati. Napokon je ujahao u dvorište i skočio s konja, pa poveo životinju tihim korakom u staju. U staji je bilo mračno kao u rogu. Rasedlao je konja i odveo u isti pregradak u kojem se životinja odmarala tog poslijepodneva i gdje je u jaslama još bilo sijena. Stambena je zgrada bila u potpunosti mraku, što je bilo i prirodno. Naheren mjesec mladak izašao je i obasjao krajinu. Sjene su se izdužile po zemlji. Noć je bila tiha i lijepa, pa se čovjek u njoj više osjećao di-jelom noći negoli dana.

Sjedne ispred ulaza u staju i zapali. Kad je ugasio opuštak, ustane, pa pođe po gunjeve u staju. U obližnjem gajiću ih prostre, skine čizme, vinčesterku stavi nadohvat ruci, a revolver pod uzglavlje i legne.

Kad bi čovjek znao što mu donosi sutrašnjica, nikada je ne bi dočekao nespreman. Ali na nesreću čovjek nikada ne zna što ga čeka sutradan, a kamoli u bližoj ili daljoj budućnosti. Kad mu prigusti, snalazi se kako najbolje zna i može.

A on je znao da nije pametno to što radi i da bi mu sutrašnjica mogla prirediti mnogo neugodnih iznenađenja. Čovjek s malo soli u glavi ne bi ni trena tratio vrijeme u razmišljanju u kojem smjeru da odmagli. Kad bi pretukao nadglednika najvećeg ranča u tom kraju. Doista bi morao biti budala da poslije toga ostane i tako hotimice izazove sukob s Flemingom.

Ali svaki čovjek kroči svojim putem kroz život, a taj je put često vijugav i trnovit. Tako je on najprije na njem jučer nabsao na nadutog Arthura Fleminga, zatim mu se sinoć taj isti Fleming ispriječio na putu. No, tada je uz bok imao crnokosog Murphyja, koji je grizao svakoga na koga ga je poslodavac nahuckao.

Kako je stranac bio pošten čovjek, čak i prema samom sebi... što je zacijelo bila vrlo neobična crta značaja... značenja... morao je u mislima spomenuti i udovicu Morton. Što mu nije bilo neugodno.

Zapravo, o njoj je znao vrlo malo, gotovo ništa. Znao je samo to da uporno čuva ranč.

što baš nije bilo razborito. Ali prava je žena. Ne samo fizički, premda je savršeno građena, nego i zbog svega ostalog.

Svaki muškarac može poraziti bespomoćnu ženu. Arthuru Flemingu nije bio potreban Owl Murphy da pretuče udovicu Morton. Za nju su mu bili nužni samo jaki živci i strpljenje. Kad udovica potroši i posljednji novčić i kad neko šunjalo noću baci zapaljenu šibicu u sjenik, a to se u takvim prilikama često događalo, udovica će ostati bez krova nad glavom i njezino će imanje pasti Flemingu u krilo kao zrela kruška s grane.

Neki se ljudi, međutim, ne zadovoljavaju samo uspjehom nego se žele naužiti pobjede, likovati nad palim protivnikom okrutno i bahato.

Arthur Fleming je takav čovjek.

Odjednom strancu padne na um vrlo logična pomisao. Možda Fleming ne želi prigrabiti samo imanje. Udovica Morton dopadljiva je i zavodljiva žena, prsata, kô od stijene odvaljena. Možda Fleming uz zemlju želi i udovicu. Ako je tako, onda je Fleming... to je morao priznati... čovjek istančana ukusa. Muškarac bi mogao prejahati stotine kilometara prije nego što bi naišao na ženu njezine ljepote i njezina značaja.

Ako se Fleming samo upola toliko razumije u konje i krave koliko u žene, umrijet će kao bogat čovjek; naravno, bude li znao birati prijatelje.

Kako mu san nije dugo sklopio oči, njegove misli zaokupije i druge brige. Samo budalu ne bi zabrinule nepromiš-

ljenosti koje je učinio sinoć. Ujutro mora dobro pregledati okolicu, pogotovu krajinu prema zapadu, koja pripada Flemingu, i pronaći mjesta najpogodnija za zasjede.

Morat će doznati i to koliko kauboja radi za rančera, jer Fleming i Owl Murphy neće mirovati dok ga ne sravine sa zemljom kad čuju da se vratio na ranč udovice Morton.

Što se tiče nepovoljnih okolnosti... Oh, zaboga, čovjek se neprekidno mora baktati s nepovoljnim okolnostima. I kad je ušao u dvorište udovice Morton u sitne jutarnje sate, uprtio je sebi na vrat svu silu neugodnosti.

Bio je siguran da udovica spava s revolverom pod jastukom, spremna da zapuca i na najtiši šum.

IV

Nije se prevario. Kad se u zoru vratio u dvorište, s gunjem u jednoj i vinčesterkom u drugoj ruci, namrštena ga je udovica dočekala na trijemu s puškom u ruci.

— Zašto ste se vratili?

Nije znao što bi odgovorio. Bojao se reći istinu, a još više da ga uhvati u laži.

— Govorite! — povikala je nestrpljivo i srdito.

— Svida mi se kako kuhate — izlanuo je i čekao što će se dogoditi.

Udovica pride ogradi trijema da ga bolje vidi. Gledala ga je šutećke neko vrijeme. Slutila je da postoji dublji razlog.

— Sinoć ste bili u Sunfloweru?

Kimnuo je i prišao bliže.

– Da, bio sam, al' sam se predomislio i vratio.

– Popili ste viski i predomislili se? – upitala je tihim glasom.

– Pa, nije bilo baš tako. Neki Murphy se okomio na mene.

– A, tako! Arthur Fleming vas je htio podučiti pristojnosti?

– Vjerojatno, al' nije se sam usudio, pa je ostavio tog Murphyja.

– Naravno – odgovorila je kratko, pa brzo nadovezala: – Slušajte, ovdje možete dobiti samo tri skromna obroka hrane dnevno i ništa više. Stoku sam prodala da bih imala što jesti. Prije dva tjedna prodala sam i konje.

– I sad je na redu zemlja – doda stranac, zamišljeno kimajući.

– Nikada! – odsijekla je odlučno.

Slegnuo je ramenima i pokazao rukom preko dvorišta.

– Ja odoh u staju.

– Zvat ću vas kad dovršim zajutrak. Jučer ste mi se zaboravili predstaviti – povikala je za njim.

Stao je i okrenuo se prema ženi. Sunce koje je u tom času zlaćanim zrakama obasjalo trijem, pozlatilo njezin vrat i lice, te jarko zažarilo gustu crvenkastokestenjavu kosu.

– Anson Dart je moje ime, gospo.

Kad je namirio konja, krene prema kući. Što je god pogledao, sve je bilo trulo i u raspadanju.

Rano ujutro vrućina je bila podnošljiva. Kad je udovica izi-

šla i ugledala ga pod trijemom, tiho reče:

– Jutra i večeri su najljepši dio dana.

Kimnuo je i popeo se na trijem.

Premda je već jučer bio u kući, krenuo je da je bolje razgleda. U kutu na polici stajala je vinčesterka, a na klinu pred vratima spavaonice sobe visio je opasač s revolverom u korikama. Kuća je imala četiri prostorije – jednostavno namještenu dnevnu sobicu, spavaonicu, kuhinju i ovelu smočnicu.

Kad je zakoraknuo preko praga kuhinje, udovica mu pokazuje stolić na kojem je i jučer sjedio za stolom, pa se okrene prema štednjaku.

– Nema mlijeka i maslaca otkad sam prodala kravu. Hoćete li sirupa?

Sjeo je. Ako je morala prodati kravu muzaru, znači da je ostala bez prebita centa.

– Zašto se toliko mučite? Zašto ne prodate ranč Flemingu? – upitao je ispod glasa.

– Predsjednik Lincoln je ukinuo ropstvo – odvratila mu osorno i zašuti.

Skuhala je kavu i ispekla palačinke, pa on prione jelu. Znači, pomisli, Fleming želi i nešto drugo, a ne samo njezinu zemlju.

– Ranč propada, ali dok je moj muž bio živ, naš je ranč bio najuzornije gospodarstvo u ovom kraju – rekla je kad je sjela za stol i počela zajutarkovati.

– Sve se može popraviti – promrmaljao je punim ustima,

pa upitao: – A kada će to završiti?

– Što?

– Pa, vaše natezanje s Flemingom.

– Ja ne znam kada će završiti, ni kako, a ni on to ne zna. No, gospodine Darte, jamčim vam da neće završiti onako kako se to nada Arthur.

Možda neće, a možda i hoće, pomisli.

– Pokušavat ću popraviti ogradu obora – rekao je kad je ustao od stola.

– Kažite mi iskreno zašto ste se vratili? – upitala je i pogledala ga u oči.

– Pa, eto, nije mi se svidjela dobrodošlica koju mi je Flemingov nadzornik priredio u Sunfloweru.

– Zar ste se potukli s Owlom Murphyjem?!

– Nije to bila tučnjava. Ja sam ga prebio. Vidite, neki ljudi uživaju kad omalovažavaju i zlostavljaju druge ljude, a neki opet ne trpe da ih se omalovažava i zlostavlja. Fleming me je nazvao protuhom i ja mu tu uvredu ne mogu oprostiti. A kad me je počeo i zlostavljati, zapjenio sam se od bijesa i odlučio da mu vratim milo za drago.

Ustala je od stola. Bila je vrlo stasita.

– Tako, dakle. Odlučili ste Fleminga prisiliti da vas zamoli za oprostjenje, a kako znate da sam mu ja trn u oku, naumili ste pristati uz mene u mojoj svađi s njime.

– Tako nešto, al' vi ste to mnogo ljepše objasnili nego što bih ja mogao.

Stajao je s druge strane stola i gledao je. I što ju je više gledao, to mu se više svidjela.

Podigla je glavu i njihovi su se pogledi sreli. Odjednom su joj se oči zamutile.

– Gospodine Darte...

– Anson, gospo. Jednostavno Anson. Rođen sam na indijanskom području i smeta mi kad me netko naziva gospodinom.

– Ansone, znate li vi u što ste se uvalili? Dopustite da vam objasnim, pa onda razmisлите što ćete učiniti. Arthur Fleming posjeduje cijeli zapadni i cijeli istočni dio ove velike doline, dokle vam god oko siže. Ima šest kuća u Sunfloweru i stado od sedam tisuća goveda. Za njega rade četiri vrsna kauboja i predradnik Owl Murphy. S Flemingom zajedno ukupno ih je šest.

– Čudno. U bubanj mog revolvera stane točno šest metaka.

– Svi ste vi revolveraši jednaki!

– Ne znam što s time želite kazati, ali ja ovdje nisam ostao zbog vas. Fleming me je dva put uvrijedio i izazvao. Valja mu podrezati rep. Možda meni uspije da mu ga potkrešem – odvratio je i uzeo šešir s naslona stolice.

– Ansone, vi bulaznite. Ne znate što govorite. Šest kauboja, šest revolveraša, jedan bolji od drugoga, sažvakat će vas u kosano meso. Već sedam godina promatram Fleminga kako se sve više bogati i sve više bahato šepiri. Došao je ovamo kad i mi... nezgrapno i nespretan istočnjak s nekoliko konja i krava, dva kauboja i

starim kolima. U sedam se godina nevjerojatno obogatio. Moj je muž običavao kazati da se ljudi na Divljem zapadu sprdaju s Jenkijima, ali da se, istini za volju, mora priznati kako ti ljudi imaju mozga u glavi i znaju što rade.

Stavio je šešir na glavu, neprekidno promatrajući njezino izražajno lice. Pripadala je onoj vrsti ljudi koja ne može sakriti što osjeća. Izdao bi ih izraz njihova lica. U tom je trenu istodobno željela da on ode prije nego što ga ubiju, ali se i nadala da će ostati.

– Ni ja nisam zelenbač.

– Znam da niste, Ansone, ali pokajat ćete se ako ostanete.

– Možda mi to neće biti prva greška u životu. Nadajmo se ni posljednja.

– Ali bi mogla biti kobna – upozori ga.

– Alat je u šupi, zar ne? – upita da bi promijenio predmet razgovora.

Kimnula je napola se okrenula kao da će otići, pa se vratila. Oko njezinih punih usana zatitrao je jedva vidljiv osmijeh i oči su joj ponovo dobile blag izraz.

– Alat je u potkivaonici, Ansone. Dok radite, pažljivo motrite zapadnu stranu prerije. Iz tog će smjera doći.

Izišao je iz kuće i načas zastao na trijemu. Pogled mu je plazio po preriji – od juga gdje je ležao Sunflower prema istoku, gdje se užarena prerija pružala u beskonačnost. Uzdahnuo je, duboko i glasno. Nije to bilo od palačinki koje je pojeo, ali osjećao se kao da u želucu ima težak kamen.

Alat je bio tamo gdje je i mislio da će ga naći. Kao svakom pravom kauboju mrski su mu bili poslovi oko kuće i po dvorištu, pa se bez ikakva poleta lati posla i počne popravljati ogradu obora.

Kad se oznojio i kad mu je znoj natopio košulju tamnim mrljama, pošao je u staju da se odmori u hladovini. Prije toga je triput zaronio glavu u hladnu vodu u koritu pod bunarom.

Nije se pravo ni ispružio na sijenu kad iz kuće začuje strku. Još se nije stigao okrenuti kad ju je čuo kako ulazi u staju.

Vani, u preriji, daleko na zapadu u titravu zraku sunčeve pripeke dizala se prašina.

Arthur Fleming dolazio im je u pohode.

Zagledao se kroz otvorena vrata staje i obrisao Znoj s vrata crvenim rupcem. Nataknuo je šešir duboko na oči, pa zaškiljio i zagledao se u daljinu. Potom skine opasač s klina.

Dotrčala je do njega dok se opasavao i zagledala u preriju. Nizina ima prednost prema brdima: domaćin vidi posjetitelje mnogo prije nego oni njega.

– Ansone, molim vas, nemojte izlaziti iz staje. Dolazi Arthur i dovodi sa sobom cijelu svoju družbu.

– Ali, borbe biti neće! Danas ne. Fleming nas želi samo uplašiti. Možda će netko i zapucati... takvi klipani rado pucaju... ne bi li me natjerali da pobjegnem odavde.

– Nemojte u to biti odveć sigurni. Ne poznajete Fleminga i nemojte ga potcjenjivati.

– Ne bojte se. Ja sebi nikada ne mogu priuštiti da potcijenim protivnika, jer bi me to preskupo stajalo.

V

Fleming je ujahao ravno u dvorište i zaustavio se desetak metara od ulaza staja, gdje su stajali Madeline Morton i Anson Dart. Iza rančera je dojahao Owl Murphy. Oko mu je bilo piavo kao šljiva, a gornja usnica rasječena.

– Kauboju, sinoć si grdno pogriješio. Pazi da se i danas ne dogodi isto – bahato se Fleming obratio Dartu, praveći se da uopće ne vidi udovicu.

– I vi pazite da ne pogriješite – odvrati Dart, rastežući riječi dok je ispod oka odmjeravao ostale kauboje koji su u međuvremenu dojahali u dvorište.

– Osedlaj konja i tornjaj se odavde! Idi kamo te oči vode i noge nose. Jesam li dovoljno jasan? – reče rančer.

– I suviše – suglasi se Anson, ali se ni ne pomakne.

Owl Murphy sjaši i stane uz konja. Čekao je trenutak obračuna.

– Mogao bih te lako zgaziti odmah da hoću. Znaš li to, kauboju? – zaprijeti Fleming.

– Znam da ćete vi prvi pasti s tog konja, rančeru, ali ako je to vama po volji i meni je – odgovori mu Dart.

– Šest nas je na jednoga, kauboju!

– Može vas biti i pedeset na jednoga.

Kauboji iz Flemingove pratnje počeli su se komešati, gledajući zabrinutim očima

stranca. Nitko se baš ne veseli sukobu s naoružanim neprijateljem koji se ni najmanje ne boji smrti.

Samo je Murphyja zaslijepila mržnja.

– Gazdo, dopustite da ga prebijem – zamolio je usrdno Fleminga, jedva čekajući da se osveti za sinoćno poniženje i sramotu. – Ustobočio se ispred Dart, stisnutih šaka.

– Kauboju, učinio si grdnu grešku sinoć i Murphy će je sada ispraviti – dobaci Fleming uz pakostan smiješak.

Owl skoči korak naprijed. Kad su to vidjeli, svi su kauboji sjahali. Fleming je ostao u sedlu, zlobno se cerekajući. Znao je što slijedi i to ga je radovalo. I Anson Dart je to znao, no njega je to brinulo. Murphy i njegovi prijatelji su se cerekali, jer su znali da će borba biti neravnopravna.

Dart se odmaknuo od Madeline Morton i u tom je trenutku došao nadohvat Murphyju. Kauboj snažno zamahne desnicom – i promaši. Dart se izmaknuo. Podjaren srdžbom Owl nasrne na Ansona, mašući bijesno oko sebe.

– Stani, kukavice! – zaurila.

Dart, pazeći da ne okrene leđa Murphyjevim prijateljima, poskakivao je lijevo-desno, naprijed-natrag. Fleming se uozbiljio, a lijepo lice Madeline Morton bilo je blijedo kao vosak.

Murphy se zajapurio, crven kao rak. Debela žila iskočila mu je pod ožiljkom na sljepoočici i na vratu. Oznojem i zadihan, raskoračenih nogu stane pred protivnika.

Dart poskoči prema njemu, ali se odmah ukloni udesno,

prisilivši Murphyja da se presavije u pasu i ustukne korak. Tada ga udari šakom po zubima i rasiječe otečenu usnicu.

Murphy zastenje i pograbi protivnika rukama oko pasa. Dart ga nastavi udarati šakama i kauboj zarije lice u njegovu prsa. Onda naglo trgne glavom uvis i udari Dartu pod bradu.

Owl Murphy je dobro pozna-
vao sve prljave smicalice iz salunskih tučnjava. Željeznim je mišicama stiskao Dartu.

Kroz pomućenu svijest Anson začuje kako Murphyja bodre njegovi prijatelji:

– Ubij ga, Owle!

Murphy se počeo rvati s Dartom i njegov ih je zamah odbacio kroz uzvitlanu prašinu pred noge Flemingovih kauboja. Jedan udari Dartu šakom po uhu i Dartu se načas zamrača pred očima. Murphy, osjetivši da je protivnik klonuo, pokuša ga udariti nogom u prepone. Anson se izvine i udarac ga pogodi u bedro.

Murphy zatim pokuša ponovo udariti po glavi, ali Dart je trgne u stranu i šaka ga strugne po sljepoočici.

Nekoliko trenutaka pred očima su mu plesale tamne mrlje. Kad mu se vid razbi-
strio, savije lakat pod protivnikovu bradu i svom ga snagom počne gurati od sebe. Stajali su trenutak, dva tako zakvačeni i napinjali se ih petnih žila. Znoj im je curio niz čelo. U grobnoj tišini čulo se samo njihovo zadržano stenjanje.

– Ni koraka! – naredi strogo Madeline Morton Flemingovim kaubojima, a onda

se začuje kako napinje otponac revolvera.

Murphyjeve su se oči izbečile u Dartu. Predradnik na Flemingovu ranču bio je naizmak snaga, a udovica je uperenim revolverom onemogućila prijatelje da mu pomognu.

Dart je sve jače pritiskao podlakticom Murphyjevu Adamovu jabučicu. Owl je gubio dah i krupne kaplje znoja orosile su mu čelo.

Pod pritiskom protivnikove podlaktice kaubojeva se glava izvinula još jedan centimetar unatrag. Dart je svom snagom pritiskao Murphyja u vrat. Kauboju je spao šešir s glave, a lice mu se izobličilo u bolnom grču. Gušio se, glave izvrnute naznak. Odjednom klone, a stisak njegovih ruku naglo vratu. Pokušao je da dođe do zraka, pa se odbaci od Dartu, posrćući unatrag.

Murphy je znao što ga čeka. Očajnički se nastojao spasiti, ali Dart ga je snažno udario šakom pod bradu. To je ojeknulo kao udarac kamena o kamen. Owl zakoluta očima. Slina pomiješana s krvi zapjeni mu se na usnama, ruke klonu niz bokove, a koljena popuste.

Počeo se rušiti no Dart skoči i ponovo ga uhvati. Murphy se pokuša okrenuti, ali ga Anson mlatne šakom po vratu. Kauboj posrne i nagonski se počne uspravljati, posrćući unatrag.

– Gazdo, zaustavite ga! – poviče jedan kauboj, užasnut onim što je vidio.

Fleming je ostao nijem i nepomičan. Madeline Morton uperila je u nj revolver i držala ga na nišanu. Njezine gotovo

crne oči odskakale su od blje-
doće lica.

Anson osjeti u ustima okus
krvi i prašine. Um mu se od
srđžbe pomračio. Zaboravio je
na sve obzire. Ščepao je Mur-
phyja za prsa, privukao ga k
sebi i nesmiljeno stao udarati
šakama po licu sve dok kau-
boja nije oblila krv. Onda je
zastao i rukavom košulje obri-
sao znoj s lica. Zagledao se u
raskravljenom protivnikovo lice
i pustio ga iz ruke. Murphy
tiho zastenje i skloka se pod
noge Ansonu.

U mrtvoj tišini čuo se samo
duboki Flemingov uzdah. Taj
dubok uzdah označio je kraj
tučnjave.

– Ima li još tko kome nije po-
volji što ću ostati na ranču
Madeline Morton? A vi, jenki-
ski kravaru, zašto vi ne skočite
na zemlju pa se sa mnom ogle-
date?

Fleming je hinio da ga nije
čuo. Anson je znao da se ran-
čer neće tući jer je kukavica. Ili
možda misli da još nije vrijeme
za konačan okršaj?

– Odnosite ga odavde da ga
više ne moram gledati – na-
redi Dart Flemingovim lju-
dima.

Poslušali su ga bez riječi pro-
testa. Dart je otišao do staje i
naslonio se na zid, udišući
zrak širom otvorenim ustima.
Uspravio se ponovo kad su Fle-
mingovi kauboji prebacili mlo-
havo tijelo preko konja. Obri-
sao je rasparanim rukavom
košulje znoj i krv s lica i zagle-
dao se u Fleminga, koji ga je
promatrao strogim pogledom.

– Ako nemate više ništa do-
dati onom što ste nam već re-

kli, Flemingu, kako bi bilo da
se vratite odakle ste došli?

Rančer ga je dugo proma-
trao, a zatim se obrati udovici:

– Dobro, Madeline, sad
imaš novog i hrabrog viteza.
Ali na žalost, samo jednog.
Zadržiš li ga uza se, neće dugo
živjeti. Vрати mu slobodu i ja ću
dopustiti da ode živ i zdrav.
Odluči sada. Sve ovisi o tebi.

– On može otići kad to god
zaželi, Arthure, Ja ga ne mogu
zadržati – odvрати udovica i
spusti ruku u kojoj je držala
revolver.

– I ne možeš poslije samo
jedne noći prospavane s njim
– pakosno će ljubomorni Fle-
ming.

– U vas je pogan jezik, ran-
čeru! Okrenite konja i odjašite
dok vam nisam začepio gubicu
– srdito mu odbrusi Anson.

– Odmah, kauboju, odmah
ću. Ne uzrujavaj se. Samo ne
zaboravi da mogu kupiti tvoju
smrt, ako te ja ne mogu ubiti.

– A kako to namjeravate
kupiti moju smrt?

– Platit ću dvije tisuće do-
lara u gotovu za tvoju glavu –
okrutno mu objasni Fleming.

– Nemojte se time šaliti, ran-
čeru!

– Pričekaj pa ćeš vidjeti tko
se šali.

– Učinite li to, kunem vam
se da ću vas ubiti prije nego
što mene ustrijeli neki lovac
na nagrade – procijedi Anson
kroza zube.

– Nemoj o tome ni sanjati,
kauboju.

– Mnogi moji snovi su se
već ostvarili, rančeru – odv-
rati Anson i nasmiješi se lijepoj
Madelini.

Arthur Fleming pozelenio je od ljubomore.

– Jamčim ti da nikad nećeš doći u priliku da ga ostvariš. Nikada! – poviče rančer.

– Pokušat ću, jer je u pitanju moja glava. Ako neću ja vas, vi ćete mene. I, Flemingu, kad prvi put u Sunfloweru nađete na kauboje iz Oklahome, a to vam neće biti teško jer u gradić navraćaju goniči stada iz Oklahome, upitajte ih tko je Anson Dart.

– A što da ih pitam? – Rančer je glumio da ne razumije što mu je Dart rekao.

– Dovoljno je da ih upitate tko je Anson Dart.

Fleming zašuti, podigne upitno obrve, i posprdno se naceri, gledajući netremice sugovnika u oči. Kad je Murphy, prebačen preko sedla, zastajnuo, rančer Anson ko38,3 sugovornika konja, glavom dade znak svojim kaubojima da ga slijede i izjaše iz dvorišta.

Zmirkajući, što od sunca što od glave u kojoj mu je šumjelo, Anson je gledao za družbom koja je nestala u oblaku prašine. Zatim se okrenuo i pošao do korita pred bunarom. Skinuo je razderanu košulju, znojnu i krvavu, pa se zapljusnuo vodom po prsima i glavi. Kad se ponovo uspravio, Madeline Morton stajala je pokraj njega i natmurenim pogledom ogledavala košulju.

– Moram je pokrpati – rekla je glasno, a potom upitala tiho, ali strogim glasom: – A tko je Anson Dart?

– Nemojte me mučiti, gospo. Kažem li vam istinu, vratit ćete mi košulju i kazati neka se tornjam što dalje odavde.

– Možda hoću, a možda i neću. Iskušajte me i kažite tko je zapravo Anson Dart.

– Ja sam čovjek – počeo je Anson – koji je u pijanstvu ustrijelio dvojicu mladića. Osudili su me i odsjedio sam zbog tog pet punih godina na robiji. Kad sam se vratio u rodni kraj, svi su od mene okretali glavu, jer se govorkalo da jedan od tih mladića nije bio naoružan, a ja sam ga prostrijelio kroz srce.

– Je li bio naoružan, Anson?

Pružio je ruku da uzme košulju, ali ona mu je nije dala, pa ju je ponovo malodušno spustio i zagledao se u prerijsku gdje su Fleming i njegovi kauboji bivali sve manji i manji u prerijskoj prašini.

– Ne, gospo, nije. Jedan nije bio naoružan. A sada mi vratite košulju.

– Zašto ste ga ustrijelili, Anson? Kažite, zašto!

– Radije ne bih, gospo.

– Kažite, molim vas – promrmrljala je.

– Zaljubio sam se. Možda djevojka i nije bila andeo kakvim sam je ja zamišljao, ali tada o tom nisam imao pojma. I kad su se mladići počeli u salunu pred svima hvaliti kako su se s njom zabavljali... a ja sam stajao samo na korak od njih... nazvao sam ih lašcima. Svi smo bili pripiti. Ne sjećam se više što se dalje dogodilo, ali kad su se prašina i dim baruta slegli, obojica su bili ustrijeljeni, a ja ranjen u nogu. To je sve. A sad mi vratite košulju.

– Moram je prije pokrpati. Umijte se i dodite u kuhinju. Objed će biti za pola sata –

rekla je odlučnim glasom, okrenula se i gotovo trčećim korakom pohitala prema kući.

VI

Flemingovi se kauboji nisu vratili na ranč udovice Morton, a Anson je znao i zašto. Rančer se nije žurilo. Mogao je čekati do proljeća, dok trava ponovo zazeleni, jer na sažganim pašnjacima udovice Morton nije bilo trave za njegova stada.

No, Fleming je zacijelo imao i drugih razloga. Da je tako, uvjerio se Anson već idućeg tjedna.

Madeline mu je rekla da bi morali poći u grad po namirnice i napomenula:

– Ansone, tamo ćemo sigurno sresti Arthura i Owla.

– Zacijelo.

– Mislila sam kako bi možda bilo bolje da podete sami u ranu zoru, kupite sve što nam je potrebno čim se otvore trgovine i vratite na ranč prije nego što Flemingovi kauboji nahrupe u grad.

– Dobro, gospo, krenut ću u svitanje.

– Dodite na večeru čim se umijete – rekla je i vratila se u kuću.

Toga je dana završio popravak obora, pa je bio vrlo zadovoljan i dobro raspoložen. Kako nikada nije propustio da prije večere nahrani konja, pode u staju čim je udovica zamakla u kuću.

Kad je napunio jasje sijenom, umio se u koritu pred bunarom, počeo šljao i krenuo na večeru.

Večerali su u tišini, a onda izašli na trijem. Madeline se zavalila u stolicu za njihanje, a Anson naslonio na ogradu i razmišljao o sutrašnjem putu.

– Ansone, prošlo je tjedan dana otkad je Fleming zaprijetio da će raspisati nagradu za vašu glavu. Sigurno vas sad na sva usta kleveće po Sunfloweru – prva je progovorila Madeline.

– Vjerojatno, gospo.

– Znaite, Ansone, mislim da ću ipak prodati Flemingu zemlju i ranč – rekla je, njišući se, pa nastavila: – Dokle god bude živ, neće nas pustiti na miru. Mislila sam da imanje prodam novim doseljenicima ili bogatijem stočaru iz ovih krajeva, ali to ne bi bilo lijepo od mene. On bi se na njih okomio kao što se okomio na mene, pa bih nevine ljude uvalila u grdne nevolje. Ukratko, Ansone, ne želim da itko izgubi život zbog moje zemlje. Ljudski život vrijedi više od zemlje.

– Dobra je to zemlja, gospo. Kad padne kiša, zazelenjet će trava čovjeku do koljena.

– A tko će je pasti?

– I o tome sam razmišljao. Na robiji sam izučio kovački zanat. Mogao bih ovdje otvoriti kovačnicu, potkivati konje, popravljati kola, praviti lake kočije i prodavati ih, pa za te novce kupiti stoku.

Njegove su je riječi raznježile, pa je rekla blagim glasom:

– Ansone, Fleming bi upropastio vaš obrt i rastjerao nam stado.

– Možda, no sumnjam da bi svim stočarima i kaubojima

mogao zabraniti da u mene potkivaju konje. – Nije se dao obeshrabriti.

– Spalio bi ranč.

Anson sjedne na stube i počne polako zavijati cigaretu. Doimao se vrlo ozbiljan i zamišljen.

– Neće ići lako, znam. No, čovjek ne može uspjeti u životu, a da baš ništa ne žrtvuje.

– Ali ne i život, Ansone!

– Al' ja nemam ništa drugo, gospo – odvratio je i zapalio cigaretu.

Razmišljala je neko vrijeme što da mu odgovori, a zatim se blago nasmiješi.

– Vi ste vrlo neobičan čovjek, Ansone. Zar se baš ničega ne plašite?

– O da, gospo, i te kako se plašim. Zamalo sam se napravio u gaće od straha onog dana kad je došao Fleming sa svojim kaubojima. Zamislite da je Muphy povukao revolver i da sam ga u samoobrani ustrijelio! Fleming i njegovi ljudi prisegli bi na sudu da sam ga ubio iz čista mira. A što vrijedi riječ jednog čovjeka, k tome još stranca i protuhe, kako kaže Fleming, protiv riječi petorice uglednih građana.

Zašutio je. Neko je vrijeme u tišini pušio, zatim upita:

– Pristajete li na prijedlog da idemo u napolicu, Madelino?

Nazvao ju je imenom prvi put otkad je došao na ranč, ali ni jedno to nije zapazilo. Vezalo ih je ortaštvo, jedna vrst vrlo ugodnog i iskrenog drugarstva, pa je bilo prirodno da je oslovljava imenom.

Dugo je razmišljala prije nego što mu je odgovorila.

Na licu su joj je izražavale sumnja i zabrinutost.

– Zbog toga ne vrijedi umrijeti, Ansone. Odmah bih pristala da nema Fleminga, jer nemam drugog izbora, ali ovako... Ne, Ansone. Ubit će vas, a ja to ne želim.

Zanočalo je. Jedva su se razabirale tamne sjene staje, popravljena obora i potkivaonice.

Ustao je, bacio opušak i zgazio ga. Zarinuo je palce za opasač i okrenuo se prema Madelini.

– Čovjeku se rijetko kad pruži pogodna prilika da uspije u životu. Pametni je ljudi nikada ne propuste. Uzmite, na primjer, Fleminga. On je odlučio da svoju priliku ne ispusti olako iz svojih šapa. Ako netko pri tom i nastrada, to ga neće mnogo smetati dočepa li se preko njegova leša onoga što želi. Ja nikada nisam bio takav, ali otkad sam došao ovamo, mnogo sam o tom razmišljao. Meni se sada pruža prilika da uspijem u životu. Propustim li je, mogu pokupiti svoje stvari i odjahati odakle sam i došao. Doduše, mogu ostati bez glave, jer nemam šta drugo izgubiti, ali i to neće biti velika šteta, jer ionako ništa ne vrijedi. Život kauboja litalice ne vrijedi mnogo.

Zašutio je kako bi vidio da li su njegove riječi ostavile dojam na Madelinu. Kako je uporno šutjela, nastavi:

– Sada i vi morate odlučiti što želite. No, i vi biste lako mogli nastradati, a ja to ne želim. Zato dobro promislite.

Madeline se prestane njhati i ustane. Kako je Dart stajao dvije stube niže, oči su im bile

u istoj razini kad je prišla rubu trijema.

– Ako izgubite...

– Ne, gospo, tako! – Upao joj je u riječ. – Ako mi izgubimo. Oboje ili ni jedno od nas. Želio bih da to shvatite.

– A što bih ja još mogla izgubiti, Ansona? – upitala je i slegnula ramenima.

– Više nego ja, svakako.

– Ranč je na dobroj zemlji. Mislite li da bismo ga samo teškim i napornim radom mogli opet podići?

– Ne, gospo, ja znam da je za to potreban i novac. Novac možemo zaraditi, zasučemo li rukave i pljunemo u šake.

– Dovedi ste me u veliko iskušenje, Ansona. No, moramo misliti i na štošta drugo.

Ugledao je nježnost i razdraganu nadu duboko u njezinim očima, što mu je više od riječi govorilo o onom što mu je htjela reći.

– Na što, gospo?

– Na zle jezike i ogovaranja. Ljudi imaju pokvarenu maštu i svašta će o nama pričati... ako već ne pričaju. Sjećate li se Flemingove prljave zadjevice?

– Ljudi su uvijek svašta pričali i pričat će, a mi im to ne možemo zabraniti. Samo neka se nitko ne izlane preda mnom.

Prišla mu je tako blizu da je osjetio njezin dah na obrazima. Gledali su se u oči.

– Ansona...

Glas joj je bio tih i nježan kao noćni lahor. Iznenada je počela dublje disati. Bujna prsa su se podizala i spuštala. Stajao je mirno pred njom, zatravljen njezinim glasom i po-

gledom, toplinom koja je strujala iz nje.

Spustila je pogled.

– Dobro, Ansona, ali ipak razmislite.

– O svemu sam dobro razmislio.

– Koliko vam je novaca potrebno da kupite kovački alat? Nestalo je nježnog pogleda, utihnula je nježnost u glasu. Čarobni se trenutak raspršio i oni su ponovo bili samo poslovni drugovi.

Uzdahnuo je duboko.

– Hvala. Imam dovoljno novca. Kad mi bude trebalo pitat ću vas.

Ponovo ga je pogledala u oči, ozbiljno kimnula i lagano se osmjehnula.

– Radite kako mislite da je najbolje – rekla mu je i pružila ruku.

Dart je uzvratio smiješkom. Kad je ispustio njenu ruku, osjećao se zbunjeniji nego ikada.

– Laku noć – promućao je, dotaknuo prstima šešir i lagano se naklonio.

– Kako ćete sutra odjahati prije nego što ja ustanem, želim vam sretan put. I, čuvajte se!

– Hvala, gospo – prošaptao je, okrenuo se i pošao prema staji na spavanje.

VII

Izjahao je iz dvorišta dva sata prije svanuća. Zrak je bio svjež i ugodan. Konj je grabio cestom i poput svih konja srednje dobi zanimao se više za kraj kojim je prolazio nego za čovjeka na svojim ledima.

Sunflower se pred njima pojavio kao sjenovita slika usnula u sivilu zore. Svjetiljke su gorjele još samo ispred svratišta i konjušnice. Kad je stigao pred staju, vlasnik konjušnice upravo je gasio svjetiljku.

– Dobro jutro. Zacijelo ste izjahali a da niste zajutarkovali – reče kad je Dart sjahao.

– Sinoć sam se najeo do sita – odgovori Anson.

Grad se počeo buditi. Čuli su se sneni glasovi i tromi koraci, lupetanje vrata i otvaranje rebrnica na prozorima.

– Recite mi, molim vas, tko bi mi u gradu mogao pozajmiti stotinu dolara – upitao je Anson vlasnika konjušnice prije nego što je izašao iz staje.

Covjek ga je odmjerio kritičkim pogledom.

– Velika je to pozajmica. A što biste založili?

– Zašto vas to zanima? Možete li mi vi pozajmiti?

– Možda. Cini mi se da sam vas već negdje vidio.

– Bio sam već jednom u gradu.

– Je li? A što se tiče jamstva za pozajmicu da niste namjeravali založiti konja i i sedlo?

Anson posegne u džep i izvadi prekrasan zlatan sat na debelom i dugom zlatnom lancu.

– Založit ću sat i lanac – odgovori držeći sat na dlanu.

Vlasnik konjušnice skupi obrve i pogleda sat. Uzme ga u ruku i prisloni na uho.

Na suprotnoj strani ulice zaškrupala su vrata i trgovac željeznom robom otvorio je svoj dućan.

– Hej, Charley, zar si već ustao? – dovikne trgovac preko ulice.

Vlasnik konjušnice podigne glavu i nešto promrmlja pa se vrati ogledavanju sata.

– Imate li račun gdje ste ga kupili?

Anson okrene sat i pokaže urezana slova na poklopcu.

– A. D. su početna slova mog imena, Anson Dart, a tako se zvao i moj pokojni otac, koji mi ga je ostavio na smrti.

– Ne znam zašto ljudi uvijek pišu tako kićena i zavinuta slova, pa ih čovjek ne može pročitati. To bi mogla biti i početna slova mog imena i prezimena, a ja ih ne bi mogao pročitati. – Charley ga pogleda sićušnim lukavim očicama, pa ponudi; – Sedamdeset i pet?

– Stotinu.

– Zašto baš stotinu?

– Treba mi, eto zašto!

– Suviše novca za jedan zlatan sat.

Anson je stajao, šutio i čekao. Znao je da konjušar umire od znatiželje da čuje zašto mu je potreban novac. Znao je i to da se neće usuditi izravno upitati, pa mu objasni da je po struci kovač i da mu je novac potreban kako bi kupio alat i gradu za kola koja namjerava izraditi i prodavati.

– Znate li popravljati i kočije? – upita Charley.

– Kako ne bih znao. Imate li koju za popravak?

– Imam li? Dodite sa mnom u dvorište, pa ću vam pokazati kako ljudi nemilice uništavaju stvari koje nisu njihove.

Kad su se vratili iz dvorišta, Anson upita:

– Hoćete li mi pozajmiti stotinu dolara?

– Hoću, pozajmit ću vam i unajmiti vas da mi popravite četiri kočije. A kako se zovete?

– Anson Dart.

– Dogovoreno, Anson! Dođite u moj ured. Zalit ćemo naš dogovor vrućom crnom kavom.

Kad je primio novac, Anson je otišao u trgovinu mješovitom robom i kupio namirnice. Platilo je trgovcu pet dolara da ih dostavi na ranč udovice Morton, a on se vratio u dvorište konjušnice i dao se na posao.

Dijelove kočija koje nije mogao popraviti bez mijeha i nakovnja natovario je na kola, kako bi ih odvezao na ranč i tamo popravio. Oko podneva, kad je bio gotov s ostalim poslom, umio se na valovu, počeo ljuo i stavio šešir na glavu, pa pozvao vlasnika konjušnice da vidi što je sve napravio.

– Vi ste dobar i vrijedan radnik – pohvali ga Charley, pa doda: – Anson, za vas će uvijek biti posla u Sunfloweru.

– Pa zar u gradu nema ko vača i potkivača?

– On samo potkiva konje. Ostario je i više mu se ne radi.

Kad je izišao na ulicu, Anson gurne šešir na potiljak i zagleda se u vrata gostionice preko puta.

– Nemojte tamo objedovati. Dodite sa mnom, ja ću vas odvesti u gostionicu gdje se dobro jede – dovikne mu Charley.

Upravo krenuše na objed kad ih na vratima staje zauzstavi mladić nasmijana lica. Sjahao je i pružio uzde vlas-

niku konjušnice koji nije bio odveć oduševljen što je došao kad je vrijeme objedu.

– Dolar na dan – odsijekao je suho vlasnik konjušnice, pa povikao za Dartom: – Anson, pričekajte me molim vas.

Kad je čuo da mora platiti dolar na dan za konja, kauboju se prestade smiješiti.

– Poznajete li čovjeka po imenu Fleming? – upitao je rastežući riječi kao pravi Teksašanin.

Anson, koji je dotad stajao po strani, pogleda Teksašanina sa zanimanjem.

– Ja ga poznajem. – odgovorio mu je Anson prije nego što se Charley snašao – Uskoro će dojahati u grad sa svojim momcima.

Teksašanin klimne, pa se okrene i počne pogledavati lijevo-desno po ulici.

– Lijep gradić. Prvi put otkad sam otišao od kuće opet vidim zelene krošnje stabala.

– Došli ste izdaleka? – zanimalo je Ansona.

– Bogme da. Čovjek mora od vremena do vremena promijeniti okolinu, inače zahiri. A odakle ste vi? Govorite kao da ste rodом iz mojih krajeva – reče Teksašanin i nasmiješi se.

– I ja sam krajišnik samo s druge strane granice, iz Oklahome. Zovem se Anson Dart.

Kauboju se smiješak zgrčio oko usana.

– A tako! Anson Dart, je li? Čuo sam za vas – promrmlja gledajući netremice u Dartu.

Iz prerije je prema gradu jurila četa konjanika, obavijena oblakom prašine. Anson je zašutio, nataknuo šešir na oči i pažljivo ih promatrao.

Charley se vratio iz staje, ot-puhujući kao da je obavio te-žak i naporan posao.

– Čim se vratim s objeda, istimarit ću vam konja – re-kao je Teksašaninu.

– Svakako to učinite.

– Je li vas Fleming pozvao ili ste sami došli? – upita An-son nenadano kauboja.

– Ne, nije me pozvao. Čuo sam da traži kauboje. Nisam ja važna osoba da bi me netko pozvao k sebi.

– On traži dobrog revolver-aša. Nadam se da ne lažete i savjetujem vam da se držite goveda i lasa, a ne revolvera – odrješito mu odbrusi Anson.

Topot kopita zatutnji ulicom. Flemingovi su kauboји jurili kroz prašinu i vreo zatreptali val podnevnog zraka.

Teksašanin je zažmirkao očima kad ih je ugledao.

– Je li to Fleming sa svojim kaubojima? – upita s natruhom nesigurnosti i sumnje u glasu.

– Da. To vam je onaj ljepo-tan na smeđoj kobili. Fleming će vas jamačno pitati odakle ste, a kad mu kažete da ste iz graničnog područja, zahimat će ga da li poznajete Ansona Dart – odgovori mu Anson.

Teksašanin ga začuđeno po-gleda, ali Anson nije više izu-stio ni riječi. Požurio je preko ulice, a vlasnik konjušnice za njim. Slutio je da Dart nije ni kovač ni kolar. Što je više o tom razmišljao, to mu se više strah uvlačio u srce. Ali Char-ley je bio mudar i oprezan, pa je svoje strepnje zadržao za sebe.

VIII

Kad su se poslije objeda vra-tili u konjušnicu, Anson se po-novo latio posla, ali ovaj put nije skinuo opasač i objesio ga na klin pokraj vrata.

Vrijeme je polagano odmi-calo. Nekoliko je jahača navra-tilo, pa uzelo ili ostavilo konje. Charley je dvaput navratio u dvorište da vidi kako napre-duje posao.

Anson nije izlazio iz dvorišta otkako se vratio s objeda. Nije čak ni izvirio na ulicu da po-gleda privezište ispred saluna, gdje su kauboји s ranča AF ost-avili konje.

Kad se oko tri sata u konjuš-nicu vratio Teksašanin, Anson je klečao i i namještao kotač na kočiju. Podigao je pogled prema Teksašaninu i odmah opazio da se mladić više ne smiješi.

– Prijatelju, kažite mi tko vas je poslao ovamo i zašto – prvi je progovorio Dart.

– Ispitivao me što znam o vama.

– Tko? Fleming?

– Da. Poslije smo popili ne-koliko čašica. No stigao sam prekasno. Mjesto je već popu-njeno – mladić, izvuče crven rubac iz hlača i obriše znoj sa čela.

– I vi ste ostali kratkih ru-kava, je li?

– Govorio je ružno o nama krajišnicima s indijanskog po-dručja Cherokee.

– Hoćete reći, o meni?

– O svima nama. Da sam mu rekao da sam došao s juga, odmah bi me uzeo u službu, ovako mi se samo posprdno nasmiješio.

– Vjerojatno je mislio da ste mi prijatelj.

– Rekao sam mu da sam čuo za vas, ali da sam vas jutros vidio prvi put u životu.

Anson podigne glavu i ugleda Charleyja kako srdačno pozdravlja starijega prosijedog čovjeka preplanula lica, koji se upravo dovezao u laganim dvokolicama.

– I tako sada idete dalje, trbuhom za kruhom? – upita Anson Teksašanima i ponovo se okrene kotaču koji je popravljao.

– A što mi drugo preostaje! Došao sam po konja i da vam kažem nešto u povjerenju prije nego što odem.

Anson zategne posljednji zavrtnaj na glavi kotača, uspravi se, baci ključ zatezač na radnu klupu iza sebe i okrene se prema mladiću.

– Slušam vas.

– Onaj čovo Fleming nije uzeo kravara na mjesto koje sam ja tražio. Unajmio je revolveraša.

Dart uzme krpu i pomno obriše ruke.

– Hvala vam, prijatelju. Kad bih imao stado, odmah bih vas uposlio, ali još nemam ni novca da ga kupim. Zato popravljam kola i kočije. No, kad bih ga i imao, ne bih vas mogao uzeti. Možda ću već sutra biti pokopan – rekao je Dart tihim glasom Teksašaninu, a onda se okrenuo prema ulazu.

– Rekao bih da čekaju kad ću izići na ulicu, zar ne? – upitao je mladića.

Mladić nije odgovorio. Na ulazu Charley je razgovarao s prosijedim čovjekom. Lica su im bila vrlo ozbiljna. Govorili

su ispod glasa, gotovo šaputali. Onda Charley dohvati uzde i povede dvokolice u dvorište. Sredovječni muškarac spusti glavu kao da je utonuo u teške misli.

Kad je Charley odvezao kola s ulaza, Teksašanin duboko uzdahne. Nasuprot ulazu u konjušnicu, ispred svratišta na suprotnoj strani ulice stajao je mršav i vitak čovjek, odjeven u crno iznošeno i izbljedjelo odijelo. Na glavi je imao crn plitak klobuk široka oboda, a umjesto kravate, tanku crnu vrpцу. Žvakao je čačkalicu, prebacujući je s jednog kraja usta na drugi. Stajao je nehaljno naslonjen na bijeli zid pročelja, što je još jače isticalo crni lik.

Tada se dogodi nešto neobično. Muškarac koji je maločas razgovarao s Charleyjem podigne glavu i ugleda revolveraša na suprotnoj strani ulice. Odmah se uspravi pa zatakne skutove kratkoga kaputa za opasač za kojim je nosio revolver kalibra 44.

– Mislim da je onaj koščati mršavko u pogrebničkom odijelu koji je naslonjen na zid svratišta Flemingov unajmljeni revolveraš? – upita Anson Teksašanina.

– Da, to je on. Vi izidite na prednja vrata, a ja ću na stražnja, preko dvorišta – odgovori mladić.

– Nemojte se, mladiću, gurati tamo gdje vam nije mjesto – opomene ga Anson.

– On nije sam. Owl Murphy se kleo u salunu da će mu pomoći. Ja ću samo paziti da vas ne ustrijele s leđa – ponudio se Teksašanin.

– Kako vam drago, mladiću
– odgovori Anson i pođe prema izlazu.

I prosijedi je čovjek pažljivo promatrao revolveraša. Kad je iza sebe čuo tihe korake, naglo je okrenuo glavu i pogledao u Darta.

– Ne izlazite na ulicu, sada, kauboju! Pričekajte! – upozorio je Ansona šapatom.

– Ne uzbuđujte se i nemojte pucati – mirno odvrati Anson.

– Idiote! Vratite se! Onaj tamo čeka žrtvu! – oštro je procijedio kroza zube prosijedi čovjek.

– Ja sam ta žrtva.

Dar je čuo kako je sugovornik hriptavo uzdahnuo. Stari je zacijelo mislio da revolveraš njega čeka, pomisli.

Kad je Anson izišao iz konjušnice, ulica je bila pusta. Žarke zrake sunca obasjavale su revolveraša na suprotnoj strani ulice. Premda mu je široki obod klobuka zasjenio lice, Anson je jasno vidio duguljastu bradu, visoke i koščate jagodice, veliki kukasti nos.

Revolveraš je bio vrlo hladnokrvan. Kad ga je ugledao, malčice se uspravio i mirnim glasom rekao:

– Zdravo Dart! Ti sigurno znaš što Indijanci kažu za dan poput današnjeg.

– Znam. Kažu: ne boj se, danas je predivan dan za smrt.

– Čujem da si se previše obezobrazio. Šteta što nisi poslušao savjet pametnijih od sebe i otišao odavde dok je još bilo vremena – podrugljivo je rekao plaćeni ubojica umilnim glasom, kakvim se razgovara s osuđenima na smrt.

– Čovjek mora od vremena do vremena poslušati i svoje srce.

– Srce čovjeku redovito potamni razum, a to je kobno.

– Nije uvijek.

Unajmljeni ubojica sliježe ramenima. Nije mu se žurilo. Kad se jednom suoče sa žrtvom, plaćenim se ubojicama nikada ne žuri.

– E, ovoga će puta biti, Dart. Čuo sam što ljudi pričaju o tebi... da si brz kô munja. Ako nisi, onda je ovo tvoj posljednji dvoboj u životu. Jesi li spreman?

Dart je šutio. Revolveraševe su se usne stegnule i to je bio znak da je kucnuo čas obračuna.

Ansonova se desnica trgla. I prosijedi iza Darta povuče svoj revolver. Pucanj je odjeknuo kao grom. Dva su revolvera planula istodobno.

Kad je potegnuo obarač, Anson je poskočio u stranu i tako izložio bok metku iz revolveraševa revolvera. Žarka bol zapekla ga je preko prsiju, parajući mu košulju i ostavljajući za sobom dugu i duboku krvavu brazdu.

Revolveraš je ostao stajati razrogačenih očiju, zabezeknut. Onda se uspravio u grču pa ukočio. Zrno iz Ansonova revolvera pogodilo ga je točno u srce. Zanjihao se, udario leđima o zid, pa pao i ostao nepomičan. Njegovi crni klobuk otkotrljao se s drvena nogostupa na cestu.

Zavlada mrtva tišina, a zatim prosijedi čovjek potrci prema nepomičnom revolverašu.

– Stanite! Njegovi su prijatelji u salunu – upozori ga povikom Dart.

Ali muškarac se nije obazro na upozorenje. Pretrčao je ulicu s revolverom u ruci i kleknuo uz mrtvaca.

Izišao je Charley, naoružan sačmaricom, i zagledao se prema salunu. Teksašarinin je provirio iza ugla susjedne kuće. U ruci je držao revolver.

Ispred saluna stajali su kauboji s ranča AF, na čelu s Flemingom i Murphyjem, i gledali prema konjušnici. Anson pride muškarcu koji je klečao uz mrtvaca i ugleda na njegovim prsima limenu zvijezdu.

Okružni šerif!

– Mrtav je. Prostrijelili ste mu srce – promrmlja šerif. Ustane, uspravi se i upita: – Zašto vas je htio ubiti?

– Pitajte Fleminga, on to zna bolje od mene.

– Arthura Fleminga?! Zašto baš njega? Želite reći da ga je on platio da vas ubije? – iznenađeno će šerif i naglo se okrene prema salunu jer se začuo topot.

Fleming i njegovi ljudi galopirali su iz grada.

– Da, baš to, šerife – odgovori Dart, opipavajući krvavu brazdu na prsima, koja ga je pekla kao da je opečen užarenim željezom.

– Zamalo odoste i vi – napomenu šerif kad je ugledao ranu na Ansonovim prsima.

Znatizeljnici su se počeli okupljati ispred svratišta, zureći nijemo u mrtvog revolveraša.

IX

Anson je zavezao osedlanog konja za kola koja je posudio od Charleyja, a na kola natovarao iskrivljene osovine, slomljene opruge i kotače što ih nije mogao popraviti baz na-kovnja i mijeha, pa krenuo na ranč udovice Morton. Prije odlaska je obećao Charleyju da će se vratiti za dan-dva s popravljenim dijelovima i porazgovarao nasamo sa šerifom Jimom Heatleyjem.

Šerif mu je otvoreno rekao da mu Fleming nije prirastao srcu, ali ga je istodobno upozorio kako nikome neće dopustiti da narušava mir i red u njegovu gradu i uznemirava mirne i čestite građane.

– Ako ste vas dvojica u zavadu, razračunajte se kako znate. Dokle god ne kršite zakon, ja se u to neću miješati. U protivnom, okomit ću se bezobzirno i na jednog i na drugog. Ne zaboravite što sam vam rekao, Dart – opomenuo ga je šerif na rastanku.

Koliko su ga god zabrinule šerifove riječi toliko su ga razveselile riječi mladoga Teksašarina, Redda Standisha, koji je jahao uz kola.

– Znate, raditi za stan i hranu ima prednosti. K tome, raduje me što ćete me naučiti kako se popravljaju kola i potkivaju konji – rekao mu je Standish kad su u prvom sumraku odmaknuli oko četiri milje od grada.

– Redde, vi ste budala. Danas ste mogli glavom platiti svoju školarinu.

– Ali nisam.

– Za stan i hranu ne možete ništa kupiti.

– Još sam mlad, a zanat koji ću naučiti vrijedi mnogo.

– I sprijateljili ste se s pogrešnim čovjekom.

– Možda, ali iskrenog prijatelja čovjek može steći samo jednom u životu – odvрати mudro Standish i zašuti, gledajući preda se.

– Je li ono tamo ranč Mortonove? – upitao je Redd Ansona poslije odulje šutnje.

– Da. Ne izgleda baš najbolje.

– Nalik je tisućama rančeva koje sam vidio. No, jeste li sigurni da me ta vaša udovica neće istjerati metlom?

– Siguran sam, ali ću ipak prvi ući u kuću. Vi raspregnite kola i rasedlajte konje u staji. Moram s njom ipak porazgovarati prije nego što vas ugleda – odgovori Anson i zagleda se prema crvenkastoj svjetlosti u prozorima kuće.

Ali Madelina im je pomrsila račune. Čula je štopot kola u dvorištu i izišla na trijem, zagrnuta šalom. Desnu je ruku držala iza sebe.

Anson skoči s kola čim su došli do staje i krene prema kući. Čekala ga je na trijemu. Skinuo je šešir i zagledao se u nju. Gledala ga je bezizražajnim licem.

– Sklonite revolver – zamoli je tiho.

Spustila je revolver na sjedalo stolca.

– Ansone, na vama je nova košulja – rekla mu je s prijekom u glasu i ponosno se uspravila.

– Stara se raspala, napokon.

– Doista? Kako?

– Po polovici.

– A, tako! A tko je to došao s vama?

– Kauboj litalica kao i ja, neki mladi Teksašanin. Upoznali smo se u Sunfloweru. Došao je da mi pomogne popraviti dijelove koje sam dovezao – gotovo se ispričavao.

– Predugo ste se zadržali u gradu, Ansone – predbacila mu je.

Pošto joj je ispričivijedao kako je dobio posao u konjušnici, Madelina ga upita, ponukana ženskom intuicijom:

– I Fleming je bio u gradu?

– Dabome, bio je. Dojahao je poslije podne.

– I, dabome, došlo je do pucnjave.

– Ah... pa, jeste, došlo je – nerado je priznao.

– Tada se raspalarala vaša košulja, zar ne?

– Da.

– A kako izgleda košulja vašeg protivnika?

– On je mrtav, gospo.

– Owl? Arthur? – upitala je oštrim glasom i kroz tamu ga pogledala strogo tamnoplavim očima, koje su se u mraku doimale crne kao ugljen.

– Ne, gospo. Plaćeni ubojica. Ne znam ni kako se zvao. Čekao me ispred konjušnice. I šerif je bio nazočan dvoboju, što mi je drago. Da sve nije vidio svojim očima možda mi ne bi vjerovao. Strancima nitko ne vjeruje.

– Jeste li ranjeni, Ansone?

– zapitala je brižno.

– Zrno me okrnulo malo jače nego što se meni sviđa. Bio je brz revolveraš i čovjek bez savjesti.

– I vi ste ga ustrijelili – do-
dala je uz dubok uzdah.

– Da nisam ja njega, on bi
mene.

– Mladić koji je došao s
vama vidio je kako se to zbilo?

– Da, gospo. Štitio me s leđa.

Šutjela je neko vrijeme i raz-
mišljala. Zagledala se u da-
ljinu, potom opet u Ansona.
Oči su joj zasjale.

– Napokon ste valjda shva-
tili da ste zagrizli u pretvrd
orah, Ansone? – upitala je
brzo i nesigurno.

Ispružio je ruke i uhvatio je
za ramena. Dotaknuo ju je prvi
put put otkako je došao u nje-
zinu kuću. Nije se istr gla. Zaba-
cila je samo glavu i zagledala
mu se u oči.

– Ne možete pecati da ne
namočite noge, Madelino. Ali
ne brinite, sve će dobro zavr-
šiti.

Uzela je njegove ruke u svoje
i čvrsto ih stisnula.

– Pozovite prijatelja na ve-
čer u – rekla je uz smiješak,
ispustila njegove ruke i hitrim
korakom ušla u kuću.

Standish ga je čekao pred
stajom. Kad mu je Anson pri-
šao, Redd reče:

– Imam brata. Živi u pokra-
jini Panhandle. Oženjen je i
znam kako ga žena dočeka
kad dovede prijatelja na ve-
čer u.

– Madelina je rekla da je
večera gotova. I, Redde, ona
zna sve o dvoboju.

– Kako? Tko joj je rekao? –
začudi se mladić.

– Pogodila je kad me je vid-
jela u novoj košulji.

– Takva je i bratova žena.
Kao da je vještica, sve odmah

nanjuši. Iz zapadnog je Tek-
sasa. Te su najgore.

– Hajdemo u kuću. Čeka
nas večera.

– Ansone!

– Molim?

– Ja radije ne bih. Nisam
gladan.

– Nemate se čega bojati,
Redde. Dodite, sigurno umirete
od gladi.

Kad su ušli u kuhinju i ski-
nuli šešire, Madelina im se nas-
miješila.

– Ansone, trgovac mi je do-
stavio robu. Kupili ste obilnu
zalihi namirnica – napome-
nula je Madelina za vrijeme
večere.

Poslije večere iziđu na tri-
jem. Madelina je sjela u stolicu
za njihanje, a Anson i Redd na
stube. Osjećali su se ugodno u
tihoj i svježoj noći. Opustili su
se i odmarali. Redd se raspri-
čao o zavičaju i krajevima koje
je vidio lutajući po Divljem za-
padu.

Odjednom Madelina zapita
da li je ikad bio na indijans-
kom području Cherokee.

– Bio sam, ali samo neko-
liko dana i...

– Jeste li tamo čuli štogod o
Ansonu Dartu? – upadne mu
u riječ udovica.

Redd zbunjeno pogleda An-
sona, a ovaj se glasno nasmije,
prvi put nakon dugo vremena.

– Madelina zna sve o meni,
Redde. Čak i zašto sam bio na
robiji.

Mladiću lakne. Pogledao je
ženu i nasmiješio joj se.

– Da, gospodo, čuo sam za
Ansona Dartu i prije nego što
sam stigao na indijansko po-
dručje Cherokee. Ljudi su ga

svuda hvalili kao dobrog i pravednog čovjeka.

– Anson ne voli o sebi pripovijedati, pa mi vi morate kazati sve što ste o njemu čuli.

– Nemojte biti odveć znatiželjni, gospo. Neće vam se sviđati ono što ćete čuti – upozori je Anson.

– Kako možete biti u to sigurni? – brzo ga upita Madelina.

Anson sliježe ramenima i zamišljeno se zagleda u daljinu.

Sutjeli su neko vrijeme, zadubljeni u misli. Prvi prekine tajac Dart.

– Kasno je. Redd i ja ćemo na spavanje. Sutra nas čeka naporan dan. Usta i zagleda se Madelini u oči i pode. – Laku noć, gospo – pozdravi je, pa se okrene i pode prema staji.

X

Dva para ruku uvijek rade brže od jednog. Redd je pritis-kao mijeh i velikim kliještima držao oprugu koju je Anson čekićao teškim batom na nakovnju u potkivačnici.

Često su se odmarali i brisali znoj s lica i tijela, jer je sunce peklo paklenskom vrućinom. Ovda-onda umili bi lice i prsa u hladnoj vodi iz vedra. Opa-saće s revolverima ovjesili su o klin blizu vrata.

– Revolver je najbeskoris-nija stvar po takvoj vrućini, osim ako čovjek mora u nuždi za njim hitro posegnuti. Onda nema ništa slade od dodira hladnog metala. – mudrovao je Redd, brišući znoj sa čela i vrata.

– A poljubac mlade dje-vojke? – podbô ga je Anson.

– Nikad nisam poljubio neku djevojku. Ja im ništa ne vjerujem. Prevrtljive su, pa ih izbjegavam. Eto, uzmite kao primjer, moju nevjestu...

Madelina je u tom trenu ušla u potkivačnicu, s vrčem u ruci.

– Kad muškarci ne rade, pri-čaju o konjima ili o ženama – podrugljivo je rekla kad je ušla. Anson joj se nasmiješi, a ona njemu pruži vrč.

– Limunada – rekao je, bri-šući usta zapešćem.

Dok su muškarci pili, Made-lina je znatiželjno razgleda-vala što su sve popravili.

– Dok sam sama u kući, uda-ranje čekića po nakovnju godi uhu poput najskladnije zvo-njave – napomenula je.

Čim je otišla, Redd i Anson ponovo prionu marljivo na po-sao.

Dan se oduljio, pa je Redd uzeo vedro da iz bunara do-nese svježu vodu. Anson je na-stavio poravnavati posljednju osovину koja im je još preo-stala. Bio je okrenut leđima dvorištu kad je odjeknuo pu-canj. Okrenuo se hitro poput zvrka i pogledao prema bu-naru.

Mladić je ležao uz bunar, a prazno se vedro valjalo kraj njega.

Anson baci teški čekić, po-grabi revolver i istrči na dvori-šte. Okrenuvši Redda na leđa, ugleda ranu. Metak je pogodio mladića pod ključnu kost. Rana je jako krvarila.

Zataknuo je revolver za pas, podvukao ruke pod vitko Red-dovo tijelo i ponio ga u kuću.

Madelina je stajala na trijemu. On šutke prođe kraj nje i unese ranjenika u spavaonicu. Nježno ga položi na krevet, a žena klekne i pregleda ranu.

– Donesi lavor s vodom i čiste ručnike iz kuhinje. Brzo, Ansone!

Čim je izišao ustala je i nagula se nad Redda.

– Ranjeni ste pod ključnu kost. Možda vam je slomljeno i koje rebro, Redde. Rana nije opasna. Ja ću je zavidati i zaustaviti krvarenje, ali morat ćete ostatu u krevetu nekoliko dana – rekla je tiho.

Kiselo se osmjehnuo. Bol mu je zamutila pogled i usne su mu se tužno objesile.

Čim se Anson vratio, Madelina je isprala i zavidala ranu. Premda je bila mirna i ruke joj nijednom nisu zadrhtale, lice joj je bilo blijedo kao vosak. Ustala je i iz ormara donijela bocu dopola napunjenu viskijem. Nalila je prst viskija u čašu i razrijedila ga vodom, pa čašu pružila Reddu. Kad je ispio piće, obrazi su mu zarumenjeli i počeo je ravnomjerne disati, premda mu je dah i dalje bio plitak i hroptav.

Zaustio je da nešto kaže, ali ga Madeline ušutka:

– Ne govorite, Redde.

– Tko... tko je...? – prošapće ipak i zastenje.

– Ne znam, Redde – odgovori Dart. – Našao sam tragove. Odjahao je prema zapadu. Zacijelo netko s ranča AF, možda osobno Murphy. Metak je bio zacijelo meni namijenjen. A sad, spavajte. Uskoro ću se vratiti.

Anson krene prema vratima, ali mu žena ispriječi put.

– Kamo ćete, Ansone? Ako ste pošli na Flemingov ranč, nećete daleko stići. Dočekat će vas u zasjedi i ubiti. Molim vas, Ansone, nemojte prenataglitu i ...

Uhvatio ju je za ruku i poveo na trijem, gdje joj je lahor zamrsio ridu kosu. Okrenuo ju je odlučno prema sebi, spustio glavu i poljubio je u usta.

Opustila se u njegovim rukama i prepustila cjelivanju. Njezina se strast stopila s njegovom. Kad se osvijestila, istr gla se iz njegovih ruku i nesigurnim je korakom pošla prema stolcu za njihauje pa sjela.

Osjećao se kao budala. Htio joj se baciti pred noge i zamoliti za oprostenuje. Htio je također pronaći čovjeka koji je iz zasjede pucao na Redda i ranio ga. Uzburkani osjećaji smutili su mu razum. Stajao je na mjestu kao ukopan.

– Zar nismo pretjerali, Ansone? Ima li još nade da se iz svega izvučemo živi i zdravi? – upitala je s primjesom tuge u glasu.

– Bit će onako kako vi odlučite, Madelino – odgovori, potpuno smeten tim pitanjem.

– Pustite me da odjaham do Fleminga i da mu prodam ranč prije nego što vas ubije. Htio je vas ubiti, Ansone, a ne Redda! Iz daljine su vas zamijenili. – Oči joj se napune suzama.

– Pronašao sam mjesto odakle je pucao. Našao sam i praznu pljosku. Vjerojatno je dugo čekao ležeći potrbuške na žarkom suncu.

– Kad Fleming sazna da ste živi, ponovo će pokušati.

– Drugi put će to ići malo teže.

Ipak će pokušati

Molim vas, Ansone, odustajte. Arthur će mi platiti tri tisuće dolara za zemlju.

– Zaboga, Madelino, pa ranč vrijedi najmanje petnaest tisuća!

– S tri tisuće dolara možemo otići daleko odavde, u Kaliforniju ili Oregon.

– Mi?!

– Ti i ja – izletjelo je Madelini, ali se brzo snašla i nastavila: – Zar to ne želiš, Ansone? Zar nisi to maločas zapečatio poljupcem?

– O da! Jesam, ali nisam znao da i ti želiš da te poljubim.

– Ansone, ti si dobar obrtnik. Imaš zlatne ruke. Jamačno si i vrstan kravar, ali doista nemaš pojma što u takvim prilikama osjeća žensko srce.

– Ne, nemam – priznao je iskreno.

– Željela bih ti pomoći. Posudi mi svog konja.

– O ne, Madelino. Ti ćeš ostati kod kuće i njegovati Redda.

– Bojim se, Ansone. Ubit će te!

– Lakše je to reći nego učiniti. A sad otidi u sobu i bdij uz Redda dok se ne vratim. Kad se probudi, neka ti priča što zna o meni. Možda će te to zabaviti, a ja ti obećavam da ću se vratiti živ i zdrav.

Sišao je s trijema i stao, jer mu se učinilo da je htjela još nešto reći. Ali ona je uporno šutjela i promatrala ga prijekornim pogledom. Onda side, obavije mu ruke oko vrata i podigne se na prste. Poljubi ga u usta i nasmiješi mu se.

– Baš sam bestidnica, zar ne, Ansone? – upita i, ne čekajući odgovor, pobjegne u kuću.

Otišao je u staju i osedlao konja. Nije žurio. Čekao je da se na preriju spusti prvi sumrak, a onda uzjaše i usmjeri konja prema ranču Arthura Fleminga.

XI

Kasno u noći vratio se na ranč udovice Morton. Blijedozuta svjetlost probijala se kroza zastore na prozoru Madelinine spavaće sobe. Rasedlao je konja i nabacao nekoliko punih vila sijena u jaslje.

Kad je izišao na dvorište, na nebu je sjao pun mjesec. Popeo se na trijem i tiho zakucao na vrata. Madelina ih otvori. I sada je držala desnu ruku iza sebe i Anson se nasmiješi. Ude u kuću, zatvori vrata i pričekala dok ona spremi revolver.

– Što se dogodilo? – upitala ga

– Baš ništa. Na ranču AF nisam zatekao nikoga. Samo nekoliko konja u obaru i kusata psa. Vjerojatno je Fleming poveo svoje ljude u grad da proslave moju smrt. Kako je Redd?

– Spava. Oporavlja se. Da ti skuham kavu?

– Molim – promrmljao je, skinuo šešir i pošao za njom u kuhinju.

– Slušaj, Arthur nije glup. Nije otišao u grad da proslavi tvoju smrt, već zato da ga vidi šerif Heatley i da tako sebi i svojim ljudima potvrdi alibi kad se pročuje da si ubijen iz zasjede – rekla je Madelina

dok je čekala da zakipi voda za kavu.

Kad je ukuhala kavu stavi dvije šalice na stol.

– To mu neće mnogo pomoći. Nije važno što će Heatley misliti. Važno je što mi mislimo – odvratio je srdito Anson dok je pio vruću kavu.

Pošto su popili kavu, rekla mu je tihim glasom:

– Podi spavati, Ansone. Imao si naporan dan.

Kimnuo je i ustao. Uzeo je šešir i zagledao joj se u oči. Osjećala je da joj želi nešto reći, ali u tom trenu Redd zastenje i ona hitro ustane i otrči u spavaću sobu. Anson krene za njom.

– Gdje si bio dosad Ansone?

– upitao ga mladić promuklim glasom čim ga je ugledao.

– Na ranču AF.

– Jesi li ga uhvatio?

– Nisam. Nikoga nisam zatekao. Madelina misli da su svi odjahali u grad kako bi osigurali alibi.

– Nemoj ga ubiti prije nego se oporavim i ustanem. Taj prokleti busijaš je moj! – prošapće Redd, pa se obrati Madelini: – Gospodo, spavat ću u staji. Neugodno se osjećam jer znam da sam vam oduzeo krevet.

– Ni govora! Spavat ću u dnevnoj sobi.

– Vi niste kao druge žene, gospodo.

– A što vi znate o ženama, mladiću? – upita uz smiješak Madelina.

Mladićevo se lice zažari. Zakašlje, pa se uhvati rukom za ranu.

– Ansone, o svemu sam dobro promislio. Imam brata i

mного prijatelja. Mogli bismo ih pozvati da...

– Nemamo vremena. Došli bi prekasno. No, ne brini. Njih je doduše više nego nas, ali više nas nikada neće zaskočiti. Samo se budala daje dvaput nasamariti. Upamti: tko se posljednji smije, najslade se smije.

– Siguran si?

– Jesam. Za koji dan vratit ćemo im milo za drago. A sada spavaj i ozdravi što prije.

– A ako se Madelini što dogodi? Zamisli da je onaj gad na nju pucao dok nam je nosila limunadu.

– I ja sam o tome razmišljao – odgovori Anson, pa se obrati Madelini: – Odsad ne smiješ izlaziti iz kuće.

Kimnula je u znak pristanka, pa upitala: – Što ćeš s popravljenim dijelovima za kola? Moraš ih vratiti vlasniku konjušnice, zar ne?

– Svakako. Sutra ću ih odvesti u Sunflower. – krenuo je prema vratima, ali zastane na ženin povik.

– Ne smiješ! Fleming će tada vidjeti da te nisu ubili – Od straha se uhvatila rukama za vrat.

Anson se okrene, kimne im na pozdrav i izađe. Madelina je htjela potrčati za njim, ali je Redd zadržao.

– Gospodo, Anson zna što radi. Kad bih bar mogao pozvati brata i nekoliko prijatelja da nam pomognu! Na žalost, oni su daleko odavde, a na sreću Anson ima mnogo iskustva o takvim obračunima. Kad smo jednu večer sjedili oko logorske vatre, tamo u indijanskom području Cherokee, pričali su mi kako je sa šerifs-

kom zvijezdom na prsima ujahao ravno u razbojničku jazbinu. Sutra će zacijelo to isto uraditi i bez zvijezde na prsima.

Madelina se trgnula i pogledala Redda u oči.

– Zvijezdom?

– Da, gospodo. Kad je ustrijelio onu dvojicu hvalisavaca, bio je pomoćnik šerifa za indijansko područje.

Trenutak je oklijevala, a potom se smiri. Poželjela je da potrči za Ansonom i da mu se ispriča.

Mladić je razumio njezinu nedoumicu.

– Gospodo – nastavio je tihim glasom – Anson Dart je razbio Cantrellovu razbojničku družinu. Uhvatio je Ringose na Orlovu gnijezdu i ustrijelio Panchu Sandavolu na obali Rio Grande. Ako želite, mogu vam cijelu noć pričati o njegovim junaštvima, koje na indijanskom području Cherokee idu od usta do usta. Znam da vas najviše zanima njegov posljednji okršaj s onom dvojicom hvalisavaca. U pitanju bijaše djevojka. Htio je zaštititi njezino poštenje i dobar glas, pa je nastradao. Zacijelo želite saznati sve o njemu.

– Ja? – prošaptala je hladnim glasom.

– Nemojte se pretvarati, gospodo. Ja nisam veliki poznavatelj ženske čudi, ali ipak mogu prosuditi kad je neka žena zaljubljena do ušiju. Vidio sam to i na djevojci koja se zaljubila u mog brata.

– Imate pravo, Redde. Nema smisla da se pred vama pretvaram. Kažite mi sve što znadete o Ansonu – zamolila je Made-

lina i sjela na krevet do nogu ranjenog mladića.

XII

Dok je tjerao kola prema Sunfloweru, još prije svanuća, Ansonu je glad krčala u crijevima, jer je od kuće otišao a da ništa nije pojeo. Ali, jača od gladi bila je čežnja za Madelinom, čežnja kakvu nije osjetio još ni za jednom ženom.

Pet godina robije bilo je dovoljno da u njemu ubiju svaku želju da se ikada oženi, jer je iz tamnice izišao siromašan kao crkveni miš i ženi ne bi mogao ništa priuštiti. Međutim, Madelina i on bili su u podjednakoj stisci i ovisili su jedno o drugom. Nastrada li on, Madelina će ostati bez krova nad glavom. On, pak, ostao bi kauboj litalica da je nije upoznao i besciljno bi jahao svijetom. Ujedinjenim snagama mogli bi uspjeti u životu i nešto steći. Razdvojeni, jedno bez drugoga, nisu se imali čemu nadati od života.

Stoga odluči da je zaprosi. Pri toj pomisli srce mu življe zakuca i skрати dah. Bio je u godinama kad muškarci najčešće više i ne pomišljaju na ženidbu, na udobnosti toplog ognjišta i blagodati obiteljskog života. Dom, odana žena, možda i djeca, miran i uredan život u sredenoj sredini... sve je to njemu bilo odveć nepoznato.

Kad čovjek razmišlja tako kako je on razmišljao tog ranog jutra u cik zore, svijet mu više nije samotno mjesto. No, na to se mora priviknuti. Osmijehnuo se pri toj pomisli. Još je

nije ni zaprosio, nije joj dao ni jednom riječi naslutiti kakve su mu namjere, a već mašta o sreći u njezinu zagrljaju.

Poljubio ju je, i ona njega. To je bilo sve. Možda je to dovoljno, možda nije. Ona o tom zna više. Madelina je iskusna žena, a ne vrtoglava djevojka kojoj je glava puna neostvarljivih snova i maštovitih opsjena. Znao je da Madelina sluti što mu se mota po glavi i to ga malčice uznemiri. Osjećao se kao da gubi staru slobodu, kao da je sputan za jedno mjesto. Ali postupno se pomirio s tim osjećajem i naposljetku mu se čak i svidio. Osjećao se zrelijim i to mu je laskalo.

Uskoro stiže nadomak Sunfloweru. Konji su ubrzali, korak čim su osjetili da se primiču svojoj kući, pa je i njegov konj, privezan za stražnju dasku kola, potrčao u kasu.

Grad je još spavao kad je stigao do konjušnice. Skočio je s kola i uveo ih u dvorište. Ispregrao je konje i odveo ih u staju, a potom i svog konja u prazan pregradak. Rasedlao ga je i nabacao mu u jaslje sijeno. Onda se vratio u dvorište i prionu uz posao. Radio je neprekidno nekoliko sati, pa je gotovo i izgubio osjećaj za vrijeme.

Kad je Charley ušao u dvorište, sunce je već grijalo.

– Dobro jutro!

Anson ozdravi i okrene se prema konjušaru.

– Danas će biti vruće u gradu – napomenu Charley, gledajući netremice Ansonu u oči, pa doda: – Sinoć se u salunu mnogo raspredalo o vama.

– Dokon pop i jariće krsti – promrmlja Dart, pa klekne uz kola da zakvači oprugu.

– Što ćete u nas nema svakog dana revolveraških dvojboja. U salunu su bila dva stranca. Došli su s indijanskog područja Cherokee i kad su čuli vaše ime, razvezali su im se jezici.

– Ma što kažete! Dodajte mi radije ovaj ključ za matice, molim vas.

– Poštena riječ, Anson! Izvolite ključ. A najsmješnije od svega, u salunu je bio Fleming sa svojim momcima. Uz njih je stajao i šerif Heatley.

– A što je u tome smiješno?

– Pa, ništa, ali trebalo je da im vidite lica. Čak se i Owl uozbiljio i objesio nos.

Anson je zategnuo matice, pa ustade i opraši rukom hlače na koljenima.

– A možda se i zabrinuo što je iz zasjede ustrijelio čovjeka kojega gotovo ne poznaje.

– Ne bih baš to rekao, ali...

– Sjećate li se onog Teksašina koji je otišao sa mnom na ranč Mortonove?

– Kako da ne. Zaboravio sam mu ime.

– Redd Standish. E, vidite, jučer malo prije zalaska sunca netko ga je iz zasjede ustrijelio, misleći da sam to ja.

Charley je razgoračio oči i zinuo. Ustuknuo je od zaprepaštenja i naslonio se na kola.

– Ubili su ga! Zašto, Anson?

– Nisu ga ubili, no teško je ranjen. Ja sam slijedio tragove ubojice. Odveli su me ravno na Flemingov ranč.

– Jeste li to rekli šerifu?

– Još nisam. Sada idem na doručak, pa ću mu kazati.

– A za kog bi se vruga Fleming upustio u nešto tako podlo? – zanimalo je Charleyja.

– Razloga ima i previše. Čini mi da je Fleming vrlo nagle i prgave čudi.

– Dobro ste to rekli, Ansone. Ali, umorstvo iz zasjede ... – pripomenu Charley naprči usne.

Anson je izišao na ulicu, skrenuo desno i ušao u gostionicu u kojoj je dan prije objedovao zajedno s Charlyjem. Razdaniilo se. Na ulici, doduše, još nije bilo mnogo kola, ali trgovci ranoranioci već su bili otvorili dućane.

U gostionici je zatekao šerifa Heatleyja koji je upravo ispijao drugu šalicu crne kave poslije obilnog zajutarka. Heatley se ponašao vrlo suzdržano prema Ansonu. Još je nekoliko ljudi pilo kavu za tezgom. Čuo se samo tihi žamor glasova.

Heatley izbroji nekoliko novčića i stavi ih na tanjurić uz šalicu. Upravo je naumio krenuti kad ga Anson nagovori.

– Šerife, mladi Teksašanin koji je jučer otišao sa mnom na ranč Mortonove ustrijeljen je u dvorištu jučer prije zalaska sunca.

Šerif se zagledao u sugovornika. Poslužitelj je pred Ansona stavio zajutrak.

– Ubili su ga?

– Teško je ranjen.

– Slušajte me pažljivo Dante – počeo je Jim Heatley pa nastavio: – Sinoć sam svašta čuo o vama. Saznao sam da ste nekada bili šerif na indijanskom području Cherokee

No, ako je samo polovica od onog što sam čuo istina, vi ste u životu prošli kroz sito i rešetko, pa bih vas molio da podete negdje drugdje sijati smutnju.

– Zašto, šerife? Zar samo zato da bi se Fleming što lakše dočepao ranča Madeline Morton?

– Tko vam je to rekao, čovječe? – zaprepastio se Heatley.

– Šerife, ako ne znate da Fleming namjerava prisiliti Madelinu Morton da mu u bescjenje proda svoj ranč, onda se predugo zadržavate u gradu, a premalo obilazite rančeve u okolini. I ako je samo polovica od onog što ste sinoć čuli istina, onda ćete doista imati pune ruke posla. Jučer su iz zasjede pucali na nedužna mladića, no taj je metak bio meni namijenjen, jer sam odlučio da nemocnu i samohranu udovicu zaštitim od Flemingove gramzljivosti.

– Naravno, znam da Fleming želi ranč Mortonove, ali ja sam mislio da ga želi kupiti i pošteno platiti – odvratila šerif i nalakti se na tezg.

– Jašite malčice po okolici, pa ćete sve vidjeti. Upitajte udovicu što joj Fleming nudi za ranč i sve će vam odmah biti jasno. A upitajte Fleminga zašto je sa svojim ljudima sinoć bančio u salunu. Želio je da ga svi vide, kako bi imao alibi za podmukli pokušaj umorstva na ranču Mortonove. I, šerife, istina je sve ono što ste sinoć čuli o meni.

Poslužitelj stavi pred Heatleyja i treću šalicu kave, ali šerif je ni ne okusi. Stajao je šutke smrknuta lica, a onda

upita: – Mislite da Fleming ima prste u toj zasjedi o kojoj ste mu pričali.

– Siguran sam da ima, šerife.

– Možete to dokazati?

– Tragovi vode na njegov ranč.

– I vi mislite da je to valjan dokaz?

– Više nego valjan, šerife. Fleming je jučer pokušao da me se otarasi, što ste vidjeli vlastitim očima. Taj neće lako odstati od nakane.

– I zato vas je pokušao ustrijeliti iz zasjede?

– Što je meni drago.

– Darte, čini mi se da snujete neku podvalu Flemingu.

– Bio bih stopostotna budala kad ne bih! Kad vam netko radi o glavi, posve je prirodno ako nastojite da mu zavrnete šiju prije nego što on vas dohvati – iskreno odvрати Anson.

– Dobro, Darte. Ipak, nadam se da niste zaboravili što sam vam rekao. Nikada neću dopustiti da od moga grada napravite streljanu!

Šerif se okrene i izide iz gostionice.

Anson je gledao za šerifom a kad je Heatley izjahao, ponovo se okrene prema tezgi i nastavi zajutrokovati.

Bio je zadovoljan. Namjerno je otpravio šerifa iz grada. Želio je da Heatley ne bude u gradu kad dojašu u Sunflower Fleming i njegovi momci. Dođu, istini za volju, morao je priznati kako se ni u snu nije nadao da će mu to tako lako uspjeti.

Charley je imao pune ruke posla sve do podneva, a onda se uputio da vidi što radi Dart.

Anson je upravo završio posao i sva su kola bila popravljena i spremna za vožnju, pa se umivao pod crpkom na javnom pojilu.

Bila je subota. Ulice su bile prazne. Ljudi su otišli kuci na objed i popodnevni odmor. Sunce je žarilo. Nije bilo ni daška vjetra. Zrak je treperio od vrućine.

– Niste smjeli poslati šerifa iz grada. Dode li do pucnjave tko će napraviti red? Jimmy je dobar šerif i pravedan čovjek – prigovorio je Charley Ansonu.

– Možda, ali je i vrlo sumnjiv. Volio bi da nestanem iz grada poslije onog što je jučer vidio i čuo o meni.

– Ali, on...

– On se suviše upliće u moje poslove, a vi ste mi jučer htjeli pomoći, Charley.

Vlasnik konjušnice zamahne iz očaja rukama, kao da će poletjeti, a njegovo se naborano lice namršti.

– Ja nisam ratoboran čovjek. Jučer... ni sam ne znam kako se to dogodilo. Jednostavno posegao sam za puškom, a da zapravo nisam bio ni svjestan što činim.

– To ćete isto učiniti i danas, Charley. Čuvat ćete me. Stanite iza nekih vrata ili iza ugla kuće i pazite da me ne ustrijele s leđa.

– Jim bi to bolje obavio – promrmljao je mrzovoljno konjušar i pošao prema svom uredu. Kad je došao do vrata,

okrenuo se i upitao: – Kamo ćete sada?

– Čekat ću u salunu.

– Već ste bili tamo, zar ne?

– Da, bio sam. Zašto pitate?

– Sjećate li se krupnog pipničara s crnim brčinama? E, to je Pat Murdoch. Objasnite mu što namjeravate, jer bi inače mogao pogrešno shvatiti vaše namjere i skočiti vam u lice. Pat ne voli kad mu stranci pucaju u salunu.

– Možda se u salunu neće opaliti nijedan metak – odgovori Anson i zagleda se niz osunčanu i prašnu cestu.

Kako Charley nije više izustio ni riječi, Anson pozdravi i pode na ulicu. Ispred Murdochova saluna zastane. Uz privezište je dremuckalo nekoliko konja. Nijedan nije imao na slabinama žig ranča AF.

Ude u salun. Pat Murdoch, u bijeloj pregači, stajao je iza točionika i brisao čaše. U salunu nije bilo mnogo gostiju.

– Pivo ili viski? – upita Murdoch i ispod skupljenih obrva pogleda Ansona.

– Pivo, molim vas, i odgovor na jedno pitanje.

– Za svoj novac možete dobiti samo pivo ili viski – odbrusi mu Murdoch.

Pošto je izdržao smrknuti pipničarev pogled, Anson sliježe ramenima. Charley nije pretjerao. Pat Murdoch je doista bio prgav čovjek.

Kad je donio mlako pivo, ponovo je pogledao Ansona u oči.

– Dobro, da čujem to pitanje. Ali, zapamtite, u mom poslu čovjek to dulje živi što manje zna.

– U koliko je sati Fleming sinoć došao u salun?

– Nisam gledao na sat, imao sam mnogo posla, ali moglo je biti sedam sati, ili pola osam.

– Hvala vam.

Anson podigne čašu. Murdoch je mirno stajao i gledao ga. Gledali su se jedan trenutak oči u oči, a onda Anson tiho upita:

– Što vas muči?

– Moj salun nije mjesto za obračune, Dart.

– Znam. Međutim, jučer ste dopustili onom revolverašu da ovdje čeka Fleminga.

– Odakle sam mogao znati da je došao kako bi vas ubio.

– Niste vi takva naivčina da ne biste na prvi pogled prepoznali profesionalnog revolveraša, koji svoje usluge i vještinu prodaje onome tko više plati, a ipak ste mu točili piće.

– A što sam, prema vašem mišljenju, morao uraditi? Izbaciti ga iz saluna? – upitao ga je Pat Murdoch s primjesom srditosti u glasu.

– Zašto ne?

– Nisam se želio svadati. Ja se obračunavam šakama, ne revolverom.

– Ako ste jučer učinili uslugu Flemingu i njegovom plaćenom ubojici, zašto ne biste danas meni učinili malecku uslugu?

Murdochove su se zjenice suzile u sićušne crne točkice.

– Vrijeme je da pozovem šerifa Heatleyja – rekao je pipničar, naglašavajući svaku riječ.

– Teško da ćete ga naći. Jim Heatley je izjahao iz grada

prije jedan sat. Otišao je na ranč udovice Morton.

– Vi ste sve smislili, do u tančine, zar ne?

– Jesam. Kad mi netko želi odsjeći glavu, neću mu je sam položiti na panj.

– Što zapravo hoćete, Dart?

– Samo vas molim da se povučete kad se pojavi Fleming sa svojim ljudima.

– Zar ste poludjeli, čovče! Fleming će doći s Murphyjem i vjerojatno s još nekim od momaka. Zar mislite da ih možete sami sve nadvladati?

– Moram pokušati.

Murdoch je bubnjao prstima po tezgi i razmišljao.

– Igrate se s glavom, Dart?

– opomenuo ga.

– Moja glava, moja briga. Vi se samo nemojte u to miješati, molim vas. Već sam se jednom potukao s Murphyjem.

– Čuo sam. I dobro ste ga premlatili.

– Zar mislite da bih morao mirno čekati dok me Fleming ubije? Vidite, Charley ne misli tako. On će me štititi s leđa sačmaricom. Nastojat ću da se s njima dohvatim na ulici i tamo će mi Charleyjeva pomoć biti dobrodošla. Vas molim da se ne miješate u borbu. Nadam se da ćete mi učiniti tu uslugu.

– Hoću, ako im se suprotstavite na ulici – pristane Murdoch, pa ode poslužiti ostale goste.

Anson je iskapio pivo. Neko je vrijeme razmišljao o Madeline, Flemingu i Murphyju, a onda podigne ruku i da znak Murdochu neka mu natoči još jedno pivo.

– Kad dolazi Fleming? – upita Anson Murdocha kad mu je donio pivo.

– Sada će, svaki čas. I, nemojte ih potcijeniti. A Owl ...

– Što znate o Owl? – upao mu je u riječ Anson.

– Vrlo je prgav i zao. Nego, kažite vi meni, hoćete li platiti štetu?

– Ako ostanem živ, hoću.

– Onda nemojte više piti – savjetovao mu je Murdoch dobronamjerno.

Anson se osmjehne. Murdoch je ipak čovjek koji želi da pobijedi pravda. Sada je bio siguran da će pipničar održati riječ. Kad dođe vrijeme, Murdoch će čak posegnuti za sačmaricom koju drži ispod tezge.

– Bilo bi mi draže da vas ne moram uznemiravati u vašem salunu – iskreno će Dart.

– Zašto se onda ne ogledate s njima na nekom drugom mjestu?

– Zato što Fleming misli da me je sinoć ustrijelio iz zasjede i da sam mrtav. Međutim, zabunom je ranio mog prijatelja. Rančer ne zna da sam živ i ne želim da to dozna sve dok ne ude u salun. Zato se ovdje skrivam. Zaprepastit će se kad me vidi živa i zdrava, a ja ću iskoristiti tu prednost. Razumijete?

– Ne vjerujem da je Fleming tako nisko pao da vas ubije iz zasjede.

– Promatrajte onda njegovo lice kad ude, pa ćete se uvjeriti.

XIV

Charley je stajao na ulazu u konjušnicu; uznemiren i sav oznojen od straha. Želio je da

ga ljudi štiju i cijene. A da bi ga cijenili i poštivali, mora biti bogat ili hrabar. Kako je Charley imao samo malenu uštedevinu, htio je steći ugled hrabrošću. Ali, teško je biti hrabar u pedesetoj godini života, pogotovu ako čovjek nije bio hrabar ni u dvadesetoj; jer, što je čovjek stariji, to se više boji smrti.

Ipak nije se pokolebao. Stajao je na straži i pažljivo promatrao cestu, nadajući se da se kaubojski s ranča AF tog dana neće ni pojaviti.

Charleyjev prijatelj Alf, poslužitelj u svratištu preko puta, pedesetogodišnjak kao i Charley, ali vitkiji i pristaliji, prešao je ulicu i zastao iznenađen kad je ugledao Charleyja sa sačmaricom u ruci.

– Misliš li i pucati iz te lovačke puške? – upita je.

– Vрати se u svratište, Alfe – odvrati mu strogim glasom Charley, gledajući netremice niz cestu obasjanu jarkim suncem.

– Nema posla, pa sam navratio da posjedimo malčice u hladu i popričamo.

– Vрати se kući. Bit će krvi.

– Krvi! Zar si zapao u neprilike?

– Anson Dart čeka u salunu Fleminga i Murphyja da ih ubije.

– I ti pomažeš Dartu? – iznenadi se Alf i zagleda Charleyju u lice.

– Nego što? Zar misliš da se šepirim s puškom u ruci jer mi se to dopada?

– Zašto, molim te? Što je tebi Dart?

– Jučer sam mu posudio stotinu dolara.

– I sad se bojiš da ćeš ostati kratkih rukava ako ga Fleming ubije?

– Ne, nije samo novac u pitanju.

– Zar misliš da je vrijedno da zbog njega žrtvuješ i svoj život?

– Da, Alfe, mislim.

– Koliko sam ja čuo i vidio, taj se čovjek može i sam braniti.

– Nije to sve, Alfe. Dart štiti udovicu Morton od Fleminga.

– Ohoho! Taj je, bogme, zagrizao u prevelik zaloga! Zar nije?

– Bogme jest.

– Vidiš li ti onaj oblak prašine na cesti? – upita pomalo zajedljivo Alf Charleyja.

– Vidim, pa što?

– Dolazi Fleming sa svojom pratnjom.

– Znam.

– I ti si čvrsto odlučio da ostaneš ovdje s tom tvojom pušketinom?

– Da, odlučio sam.

– Ljudi se ponekad čudno vladaju, kao da im je vrana popila mozak. Oдох i ja po sačmaricu, premda ne poznam tog Dartu.

– Zašto bi se ti u to upleo, Alfe? – začudi se Charley.

– Predugo smo prijatelji da bih te ostavio na cjedilu. Ti si razborit čovjek, pametniji od mene, pa ako ti kažeš kako taj momak zaslužuje da mu pomognemo, ja ti vjerujem.

– Čak i da ne zaslužuje, ne bih ga ostavio na milost i nemilost Flemingu. Sinoć su Flemigovi ljudi iz zasjede pucali u jednoga kauboja, misleći da je to Dart.

– Što kažeš?! Iz zasjede?

– Da, iz zasjede. U dvorištu udovicu Morton. Mladić je teško ranjen.

– Zar su tako nisko pali?

– Niže nego što misliš. Pođi po pušku i drži na oku suprotnu stranu ulice – reče Charley, koji se sav kupao u znoju od straha.

Alf je trenutak razmišljao, gledajući u ožnoeno i zgrčeno prijateljevo lice. Charleyju je strah napeo živce kao strune. Alf je, međutim, bio jačeg kova.

– Ne boj se, odmah se vraćam – rekao je da bi osokolio prijatelja, pa potrči prema svratištu.

Utrčao je u predvorje svratišta i nije se ni osvrnuo na goste, postarijeg rančera, gizdava trgovačkog pomoćnika i konobara iz noćne smjene u Murdochovu salunu, koji su dremukali u udobnim naslonjačima. Pošao je iza tezge, uzeo sačmaricu i otvorio je da je napuni.

Škljocaj cijevi trgne goste iz drijemeža.

– Zar šerif sakuplja ljude za oružanu potjeru? – upita trgovački pomoćnik.

– Ne skuplja, ali morao bi da je pametan – odbrusi Alf i istrči opet na ulicu.

Ustali su i pošli prema vratima da vide kamo je otrčao. Ugledaše ga kako s Charleyjem stoji na ulazu u konjušnicu.

– Hmm! Sprema se oluja pod vedrim nebom. Mogli biste poći i obavijestiti građane da ne izlaze iz kuća – rekao je rančer drugoj dvojici gostiju.

– Bit će pucnjave. No, zašto se ta dva starca u to miješaju – posprdnio napomene mladi

konobar iz Murdochova saluna.

– Mislite da su ljudi u njihovim godinama sposobni samo za konjušare? – upita postariji rančer.

Mladić se zbunio kad je shvatio da je izvalio glupost, pa se pokušao ispričati:

– Nije za njih pucnjava. Njih bi mogao svladati svaki balavac. Zar nisu smiješni s tim starim lovačkim puškama?

Rančerovi su se obrazi zažarili. Mladić ga je uvrijedio.

– Čini mi se da mi starci moramo pokazati da smo bolji od vas balavaca. A što si ti odlučio, sinko? Je li u tebe srce dovoljno junačko, da nam se pridružiš? – posprdnio je upitao.

– Zašto bih ludo izgubio glavu? Uostalom, za koga se oni bore? – srdito odvrati mladi konobar.

– To uopće nije važno. Zar vi, momci, ne volite dobru pucnjavu? – promrmljao je rančer i prijezirno ih odmjerio od glave do pete. – Što bi bilo od ove zemlje da ste vi došli ovamo prije dvadeset godina – zavapio je pa dodao: – Vidite, ja poznajem tu dvojicu starih lisaca i zato ću im se pridružiti.

– Pa vi uopće i ne znate s kim ćete se boriti i zašto – predbaci mu konobar i pode prema vratima.

Rančer ga uhvati za rame.

– Kamo ćete, mladiću?

– U salun, gdje je mirno i gdje nema starih ludaka – odvrati bezobrazno konobar, istrgnu se iz njegovih ruku i žustrim korakom krene niz ulicu.

Rančer se okrene prema drugom mladiću, trgovačkom pomoćniku.

– Potrčite i javite ljudima da ne izlaze na ulicu, prije nego što se napravite u gaće od straha – podviknuo je na mladog trgovačkog pomoćnika.

– Dobro, idem – odgovorio je ispod glasa momčić i ostao je kao ukopan zureći za starim rančerom koji je koračao preko ulice prema konjušnici.

Nepravilan oblak guste prašine dizao se nad cestom sa sjevera i približavao Sunfloweru. Ispočetka su konjanici galopirali, a potom uspore konje. Činilo se kao da pužu po cesti. Okrutno je mučiti konja da po takvoj žegi neprekidno galopira, a nije ni mudro.

XV

Kad su stigli nadomak gradu, ljepušasto i osorno lice Arthura Fleminga žarilo je crvenilom od vrućine. Zaustavio je svoju pratnju, Owla Murphyja i još jednog kaubojja kojeg je poveo sa sobom, jer mu se učinilo da je grad pretih za to doba dana. Kad je to spomenuo Owl, ovaj je samo nešto nerazgovjetno promrmljao, jer su ga užasno boljeli trbuh i glava.

– Ništa ti se nije dogodilo što već nisi iskusio. Strpi se, sve će proći čim grlo zaliješ viskijem – tješio ga je Fleming, podrugljivo mu se smješkajući.

Mudroch toči loš viski. No nije samo žed posrijedi. Zao mi je što nisam Darta prostrijelio točno kroz srce – potuži se Murphy gazdi.

– Zašto? Što si želio, to si postigao. Čemu sada to predbacuješ samom sebi?

– Bio bih zadovoljniji da sam mu prostrijelio srce – uporno će Owl.

– Ne misli više na to. Bilo pa prošlo. Anson Dart se već ohladio i ukočio. Na povratku kući navratit ćemo do Madeline. Sad ću joj ponuditi samo tisuću dolara za cijelo imanje. Noćas će posljednji put spavati u svom krevetu, u svojoj kući. Ili će mi prodati ranč za tisuću dolara ili ćemo ga spaliti.

– Mislim da smo ipak morali presresti onoga jahača kojeg smo vidjeli kako juri prema ranču udovice Morton – zagundao je kauboj.

– Misliš onog balavog Teksašanina? Vjerojatno je bio u gradu po pomoć, ili po šerifa. On se sprijateljio s Dartom. Vidio sam ga s revolverom u ruci kad je Dart ubio mog revolveraša, a poslije je s njim izjahao iz grada i krenuo na ranč Mortonove. – U Flemingu glas zazvuči prijezir.

– Taj bi nam mogao nauditi. Ti Teksašani su prgave naravi – napomenu kauboj i zagleda se prema gradu. – Grad je utihnuo kao da su svi u njemu pomrli – doda.

– U rane poslijepodnevne sate u gradu je uvijek tiho i mirno. – objasni Fleming, pa osornim glasom upita: – Što je tebi? Zar si zabrinut za svoj život?

Kauboj je i dalje zurio prema gradu, stisnutih očiju pod skupljenim obrvama.

– Svakako. Ubojstvo iz zasjede redovito razdraži ljude – odgovori.

– Glupost! Nitko me nije vidio kad sam pucao – pobuni se Murphy.

– Kako znaš da te nije vidjela Madelina Morton?

– Znam. Nisam početnik i nije mi to prvo ubojstvo iz zasede. Nitko me nije vidio!

– A tragovi? Znaš li zamesti tragove? – tvrdoglavo će kauboj, koji ne samo da je volio pričati, nego nije imao petlje na jeziku.

– Ja ne moram zametati tragove za sobom! Stotine potkovanih konja ostavljaju za sobom iste tragove – srdito je odbrusio Owl.

– Prestanite se svadati! Nitko Owla ne može optužiti za umorstvo iz zasjede, čak ni šerif Heatley – presiječe Fleming strogo prepirku.

Kauboj zašuti. Progovorio je ponovo tek kad su stigli do prvih kuća u Sunfloweru.

– Čovjek bi mogao ispaliti kuglu iz topa na glavnu ulicu, pa da ipak nikog ne pogodi – rekao je kad je ugledao pustu ulicu.

Owl se naglo okrenuo, kao da će mu nešto odbrusiti, ali se trgnuo i zaustavio konja.

– Konjanici! – usklikne – Tko bi to mogao biti? Fleming i kauboj zaustave konje i stanu uz njega. Konjanici su bili daleko, ali su se brzo približavali; međutim, još nisu mogli razabrati koliko ih je.

– Bilo tko – odgovori brbljavi kauboj na Owlovo pitanje. – Cesta je javna prometnica.

– Ali, ovima se grдно žuri da što prije stignu u grad – dometnu Murphy.

– Slutim zlo. Sklonimo se s ceste i pričekajmo da se približe pa ih dobro pogledamo – reče Arthur Fleming pošto je neko vrijeme napeto gledao u onom smjeru odakle su dolazili neznani konjanici.

Okrenuo konja udesno, a ostala dvojica su ga slijedili. Zaustavili su se iza najbliže dažčare i sakrili.

– Dvojica! – šapne Murphy kad su im se konjanici približili.

– Dvoje! Šerif Heatley i Madelina Morton – doda – Fleming, koji ih je prvi prepoznao.

– Jesi li još i sada siguran da te udovica nije vidjela kad si iz zasjede ustrijelio Ansona Dartu – opet podbode zajedljivi brbljavac Owla.

– Ne mogu mi ništa dokazati. Hajdemo za njima! Zanimaju me što će pričati o Dartovoj smrti – reče Murphy.

Fleminga obuže zla slutnja. Nije se ni pomaknuo dok Jim Heatley i Madelina Morton nisu ujahali u grad. Dok ih je slijedio pogledom, grickao je donju usnu.

– Jesi li siguran da si ga ubio? – upita neposljetku tihim glasom Owla.

– Nikada nisam promašio metu na tako malenoj udaljenosti. Ni kad mi sunce sija u oči – gotovo će uvrijeđeno Murphy.

Fleming sliježe ramenima, kao da s njim odbacuje težak jaram.

– Ne zaboravi: ma što Madeline Morton rekla i Jim Heatley misli, mi smo sinoć bili u salunu. Vidjelo nas je pola grada. Prema tome, ne moraš se bojati zakona. Drž' jezik za

zubima, dobro otvori oči i načuli uši. Hajdemo! – naredi Fleming.

U glavnu su ulicu dojahali sporednom uličicom između kuća. Tu i tamo susreli bi ponekog prolaznika. Ulica je bivala sve pustijom što su se više primicali središtu. Na privezištu ispred gradskog zatvora i šerifova ureda nije bilo nijednog konja. Kad su se okrenuli i pogledali prema konjušnici, opazili su pred ulazom nekoliko ljudi u vrlo živom razgovoru. Flemingu se učinilo da je među njima prepoznao Madelinin lik.

– Udovica Morton i šerif Heatley stoje pred konjušnicom s još trojicom muškaraca i svađaju se – upozori Murphy gazdu.

Fleming je pažljivo pregledao ulicu. Sunflower još nikada nije bio tako pust i mrtav kao tog poslijepodneva. Zaokrenuo je prema privezištu ispred Murdochova saluna. Na srcu mu je sjedila crna slutnja koja mu je pomutila osjećaj slavonske dobrobitnosti zbog smrti Ansona Darta.

Zaustavio je konja uz privezište i sjahao. Zavezao je uzde za poprečnu motku i pričekao Murphyja i kauboj da mu se pridruže. Ogledao se. Nigdje nikoga.

– Pretiho je danas ovdje. Kao da se sprema oluja – napomenu brbljavi kauboj kad je sjahao.

– Praznovjeran si kao prokleti Indijanci, Judde – odvratila mu Murphy dok je šarenim rupcem brisao znoj sa čela.

Rančer se na njih uopće nije obazirao. Odgurnuo je šešir široka oboda na potiljak, da bolje vidi što se zbiva.

Osim njih trojice na ulici nije bilo ni psa.

– Prokletstvo! Dosta mi vas je! Udimo već jednom da nešto popijemo – dobaci im ljutito Murphy obilazeći oko konja.

I Fleming okrene za Owlom, ali sporim korakom i vrlo oprezno. Kad su se popeli na nogostup pred salunom, rančer se okrene i još jednom pogleda niz ulicu, da vidi da li ih tko slijedi.

– Judd ima pravo, Owle. Odveć je miran mirno i tiho. Kao da smo na groblju – napomenu.

– Vas dvojica imate prividenja od žeđi. Grad je pust zato što se nikome ne izlazi na ulicu po toj vrućini. To je sve – predbaci im Owl.

Kauboj koji se zvao Judd s divljenjem pogleda Murphyja. Zavidio mu je na hladnokrvnosti.

Posljednji je u salun pošao Fleming. Još se jednom ogledao prije nego je gurnuo krilna vrata.

Niže niz ulicu iz ulaza u konjušnicu izvirio na cestu vitak čovjek. Bio je to Alf, koji je tihim psikom pozvao ostale. Svi su izišli i zagledali se prema salunu. Madelina i šerif bili su s njima.

Charley je vidio Fleminga i njegove pratioce kad su ušli u Murdochov salun.

– No, Jime, što ćeš sada učiniti? Nećeš valjda stajati ovdje prekrivenih ruku? – upitao je stari rančer Heatleyja.

– Nije uopće važno što bih ja htio učiniti ako je istina ono što kaže Charley. Ako ih Anson Dart čeka u salunu, prekasno je da mu pomognemo. Pričekat ćemo ovdje da vidimo što će se dogoditi i nadati se se najboljem.

Madelinini su obrazi bili crveni od jahanja po žarkom poslijepodnevnom suncu. Stajala je ponosna i uspravna kao svijetla, sa srcem punim strepnje.

XVI

Pat Murdoch je stajao iza tezge i kupio prljave čaše kad su Arthur Fleming, Owl Murphy i brbljavi Judd nahrupili na vrata. Gostioničar ih je dobro pogledao.

Zastali su kao skamenjeni. U kutu uz tezgu licem okrenutim prema vratima stajao je Anson Dart, čovjek kojega se nisu nadali više nikada vidjeti živa.

– Imate loše strijelce na ranču AF – podrugljivo ih je podbo Anson gledajući Fleminga i Murphyja.

Polagano su se Flemingove usne objesile od zaprepaštenja, a oči razrogačile od čuda. Bio je duboko potresen kad je ponovo ugledao Ansona Dartu. Vidio je da nije samo živ, nego da nije ni ranjen. Prijekorno pogleda u Murphyja.

Iznenadenje je zamijenilo izraz dosade na Murphyjevu licu. Stajao je nepomično, kao da je gromom ošinut i netremice zurio u Dartu.

Kauboj je zinuo od čuda i izbećio oči. Gotovo mu je pozlilo od zaprepaštenja i straha kad

je ugledao »pokojnika« kako stoji uz točionik. Prošlo je neko vrijeme da se oporavi od iznenadenja.

Dart se uspravi, odmakne od točionika i stane sučelice svojim protivnicima. Jedva je čekao da im se osveti.

– Ovdje ili na ulici? – upita kratko i glasno.

U tom je trenutku Flemingov brbljavi kauboj učinio sudbonosnu grešku. Ponio se kao čovjek obuzet slijepom panikom.

Patu Murdochu se učinilo da Judd uopće nije shvatio što im je Dart rekao. Kauboj je stajao uz Murphyja a korak ispred Fleminga, jer je rančer ušao posljednji.

Judd je bio prosječan revolveraš i nije bio dorastao Dartu, no ipak je potegnuo revolver i opalio. Zrno se zarilo u točionik.

Anson bijaše brži od Judda, premda se Murdochu čak učinilo da je trenutak oklijevao: kao da nije želio odgovoriti na kaubojevo pucanje. No, ipak je opalio i teško ranio Judda.

Fleming, koji je stajao iza svog kauboja i bio najbliži vratima, istodobno povuče revolver i naglo skoči u stranu. Udarilo je u vrata i napola ispao na ulicu. Brzo je uhvatio ravnotežu, hitro učinio još jedan korak i više nije bio u salunu nego na nogostupu.

Kad je čuo prvi pucanj Owl se sagnuo, i također naglo okrenuo. Vidio je Fleminga kako iskače iz saluna. Izvukao je revolver i opalio. Zrno je pogodilo bocu na točioniku i krhotine stakla raspršile su se na sve strane. Vidjevši da je

promašio, i on u jednom skoku pobjegne iz saluna.

Anson je i dalje mirno stajao na istom mjestu i promatrao Judda kako tetura. U kauboja bijaše jaka volja za životom. Žilavo se držao na nogama. Bio je jak momak, prosječne visine, širokih ramena i snažnih mišića. Činilo se da ga je metak djelomično paralizirao, jer mu kretnje nisu bile usklađene. Gubio je ravnotežu i posrtao, pa više nije mogao podići ruku u kojoj je držao revolver i naci-lijati u Ansona, premda se trudio iz petnih žila.

Murdoch je stajao iza tezge bljedi i ukočen, i gledao kako Dart napinje otponac, podiže ruku i cilja ponovo u Judda. Čovjek mora imati jake živce da se svlada u takvim trenucima. Murdoch je znao da Dart ima pravo dokrajčiti ranjenog kauboja, no ipak to nije odobravao.

Ali Dart nije povukao obarač. Spustio je ruku i hitro pogledao u krilata vrata koja su se još njihala, pa brzim korakom pošao prema izlazu.

Juddu su se napeli mišići i iskočile žile na vratu od natčovječna napora da ponovo podigne ruku u kojoj je držao revolver. Zateturao je unatrag, pa u stranu, a onda se stropošta na najbliži stolac. Sjedio je glavom obješenom na prsa. Stegnjao je, hroptao, a crvena mrlja na njegovoj košulji postajala je sve veća. Ruka mu se objesila uz bok, a prsti su se rastvorili i ispustili revolver, koji je muklo udario o drveni pod. Taj je mukli udarac bio jedini zvuk koji se čuo u tišini saluna sve

dok Pat Murdoch nije požurio iza točionika prema ranjeniku.

Kad je čuo Murdochove korake, Anson se trgnuo i naglo okrenuo. Pogledao je gostioničarevo lice i trenutak ga proučavao, a potom spusti pogled na malaksalog Judda.

– Ako odmah pozove liječnika, mogao bi i preživjeti. Gle čuda, zrno ga je pogodilo gotovo u isto mjesto gdje i Redda Standisha – tihim je glasom dodao Anson.

– Standisha?

– Da, mladog Teksašanina na kojega su sinoć pucali mišleći da sam ja.

– Zudem li mogao izići oдавde i pri tom ostati živ, dovest ću mu liječnika – reče Murdoch pošto je dobro razgledao Juddovu ranu i nogom odbacio kaubojev revolver na drugi kraj saluna.

– Ne tuda! Zar nemate stražnji izlaz? – povikao je Dart za vlasnikom saluna kad je ovaj krenuo prema prednjim vratima.

Murdoch nije govorio. Nahe-rio je glavu, zamućenim očima pogledao Dartu pa se okrenuo i izišao.

U salunu su ostali samo Dart i ranjenik. Dva pijanca koji su se cijeli dan vukli oko točionika, izišli su prije nepunih pola sata.

Anson se prisloni uza zid, kako bi što lakše provirio kroz prozor. Ispred konjušnice je stajalo nekoliko ljudi. S njima je bila i Madelina. Dva put je pogledao, ne vjerujući da je to Madelina.

Nad cestom prema sjeveru dizala se prašina, premda nije bilo vjetrova. Polagano je skre-

nuo pogled razmišljajući odakle ta prašina. Nije čuo topot, ali je bio uvjeren da su prašinu uzvitali Fleming i Murphy. Kad je ponovo provirio kroz prozor, ljudi koji su dotad stajali ispred konjušnice pošli su sporim korakom prema salunu.

Šerif Heatley i debeli Charley išli su pred ostalima. Iza njih je koračao krupan i preplanuo rančer, a uz njega nizak i mršav čovjek srednjih godina. Između njih, uzdignute glave, koračala je Madelina.

Anson se naglo okrenuo kad je Judd zaškriljao zubima. Prišao je ranjenom kauboju, koji je kolutao očima od boli.

– Ne boj se. Ako liječnik stigne na vrijeme, ozdravit ćeš uz dobru njegu. Fleming i Murphy, tvoji vajni prijatelji, pobjegli su iz grada i ostavili te na cjedilu.

– Lažeš!

Šerif Heatley uđe u salun zajedno s Charleyjem. Ostali nahrupе za njima. Pogledali su najprije Ansona, a potom Judda i lokvicu krvi ispod stolca na kojoj je sjedio.

Madelina je odmah priskočila i kleknula uz ranjenika, da vidi može li mu pomoći, a ostali se okupe oko Ansona.

– Pobjegli su. Čekali smo ih, ali oni su iskočili s nogostupa, uzjahali i nestali iza ugla prije nego što smo ih mogli prepoznati i pucati – objasni zadihano Charley.

Anson sliježe ramenima, okrene se i zagleda u Made-

linu, koja je pokušavala s nakašenom kaubojevom košuljom zaustaviti krvarenje.

– Šerife, jeste li u kući gospode Morton našli ranjenog Teksašanina? – upita Anson šerifa.

– Našao sam ga, Dartе. Namjerno ste me poslali iz grada kako vas ne bi mogao spriječiti da se osvetite Flemingu i Murphyju, zar ne? – prijekornim će glasom Heatley.

– To više nije važno. Sada je najvažnije da uhvatimo Fleminga – odvrati Anson dok je gurao revolver u korice.

– Ansone, Redd je sam na ranču – dobaci Madelina, koja je klečala uz Judda. – Dojahala sam u grad zajedno sa šerifom da bih potpisala prijavu protiv Fleminga. Ako se Arthur dosjeti da je Redd ostao sam i nemoćan mogao bi pri povratku na svoj ranč navratiti u moju kuću i iskaliti bijes na Reddu.

Anson razmisli što će. Potom namršten pogleda šerifa, a onda se okrene i pođe prema vratima.

– Stanite, Dartе! – poviče Heatley za njim.

Anson nije zastao sve dok nije stigao do vrata.

– Ako su bijes iskalili na nemoćnom mladiću, osobno ću ih zbog tog kazniti. Nije mi potreban zakon, šerife!

Istrčao je iz saluna i potrčao prema Charleyjevoj konjušnici po svog konja.

Stari se rančer prvi poma-
kne. Poravna opasač s revol-
verom i žustrim korakom
krene za Ansonom. Ostali
potrče za njim.

Kad su izišli iz saluna, go-
tovo su se sudarili s Patom
Murdochom i još jednim muš-
karcem, četvrtaste glave u ko-
šulji zasukanih rukava.

— Ranjenik je u salunu, dok-
tore. Kad ga previjete, odnesite
ga u ćeliju gradskog zatvora —
naredio im je Jim Heatley dok
je prolazio pokraj njih.

Murdoch se sklonio, da pro-
pusti Madelinu i trojicu muška-
raca kojima se više nego žu-
rilo. Gledao je za njima, ne
shvaćajući pravo što se to
zbiva sve dok nije ugledao
Darta kako jaše iz konjušnice.

Anson je odgalopirao cestom
prema sjeveru, ostavivši Sun-
flower iza sebe u oblaku pra-
šine. Murdoch je gledao za
njim dok ga nije izgubio iz
vida. Onda se počeo po glavi,
sliježe ramenima i okrene, pa
zajedno s liječnikom ude u sa-
lun.

* * *

Vrućina je malčice popustila
kad se sunce primaknulo za-
padu. Sjene su se počele izduža-
vati na mjestima gdje je još
prije jednog sata pržilo žarko
sunce. Građani su počeli izla-
ziti iz kuća. Stajali na nogo-
stupu i znatiželjno se ogleda-
vali. Nitko se nije usudio poći
do saluna i pogledati što se
tamo zbiva. Tek pošto su vidjeli
šerifa i njegovu pratnju na iz-
lazu iz konjušnice, neki su se
ohrabrili i pošli prema konjuš-

nici da vide mogu li pomoći
šerifu.

Prema sjeveru na obzoru se
dizala prašina iza jahača koji
su žestoko podbadali konje. U
daljini, gdje su plavičaste pla-
nine presijecale krajinu, crve-
nilo je obrubilo najviše
vrhunce. Kasno poslijepodne
gasnulo je u siv suton pove-
čerja. Daleko na istoku putelj-
kom prema glavnoj cesti što je
s juga vodila u grad drmusala
su se rančerska teretna kola,
koja je vukla čila zaprega.

Osim tih kola i uzvitlane pra-
šine daleko na sjeveru, dolina
je bila pusta.

Anson je skrenuo s ceste i
udario prečacem prema ranču
udovice Morton. Nije slijedio
prašinu koju su dizali konji nje-
govih neprijatelja, premda je
pratio gdje se Fleming i Mur-
phy nalaze i kako brzo odmiču.
Zelio ih je prestići, pa je zato i
jahao kraćim putem.

Prije nego što je ujahao u
mirno i tiho dvorište ranča,
dok ga je blagi lahor sa sjever-
nih padina osvježavao svojim
daškom, zastane i pogledom
pomno pretraži svaki kutak,
kako ne bi upao u zasjedu.
Kad je opazio tragove potkova-
nih konja što su vodili prema
jugu i to da preko njih nisu bili
utisnuti svježiji tragovi, potjera
prema kući i tu sjase.

Fleming i Murphy zacijelo
su zaključili da im se ne isplati
zaustavljati na ranču udovice
Morton, ili su vjerovali da je
Teksašanin već izdahnuo. Un-
atoč tome, dok se uspinjao stu-
bama Anson je u druci držao

revolver. Gurnuo je nogom ulazna vrata i glasno pozvao Redda.

Mladić mu se odmah odazvao i Anson se uputio ravno u sobu.

Premda je još bio blijed, na Reddovu se iscrpljenom licu i u upalim očima nisu više vidjeli tragovi boli. Bio je nježan kao travka i gladan kao vuk, kako je sam priznao, ali se ipak osjećao dosta dobro.

– U gradu je u Murdochovu salunu došlo do pucnjave. Teško je ranjen jedan kauboj s Flemingova ranča – obavijestio je Dart mladića kad se nagnuo nad njega.

– Tako? A tko ga je ranio?

– Ja. Fleming i Murphy su bili s njim, ali su ga ostavili na cjedilu kad je zagustilo. Skočili su na konje i dali petama vjetra. Bojao sam se da na povratku kući ne navrate ovamo.

Redd obliže suhe usne i pokazuje revolver koji je držao pod pokrivačem.

– I bolje za njih da nisu navratili – rekao je tihim i slabim glasom.

– Opasnost još nije minula.

– Znam i ne bojim se.

– Nemoj se zbog toga uznemiravati.

– Anson, kako to da su Fleming i Murphy mogli pobjeći iz Murdochova saluna?

Dart sjedne na krevet.

– Priznajem da je to i mene iznenadilo. Svi su zajedno ušli u Murdochov salun. Kad su

me ugledali, problijedjeli su kao da su ugledali duha. Znaš, Redde, to me je uvjerilo da je metak kojim si ranjen bio namijenjen meni. Šteta što im nisi vidio lica kad su me ugledali živa i zdrava.

– Dao bih sve na svijetu da sam to mogao vidjeti!

– A jedan njihov kauboj... ne Fleming, ni Murphy, kako sam se nadao... povukao je revolver. Dok smo se taj kauboj i ja sukobili, Fleming i Murphy su pobjegli.

– Prestrašili su se.

Anson duboko uzdahne.

– Ne znam, zapravo, što bih mislio. Sumnjam da su se prestrašili. Fleming i Murphy nisu kukavice. Ljudi, doduše, ponekad zakažu i razočaraju nas, a to se svakome od nas kad-tad dogodi. Znam samo ono što sam vidio: pobjegli su glavom bez obzira prije nego što je u salun stigao šerif Heatley i odjahali iz grada kao da ih vrazi gone.

– Šerif će ih uhvatiti – utješno će Ansonu Redd.

Dart se kiselo nasmiješi i ustane. Pogleda vrč s mlakom vodom i čašu uz uzglavlje i kad je vidio da mladiću ništa nije potrebno, okrene se prema vratima.

– Ideš na ranč AF? – upita Redd u trenutku kad je Anson položio ruku na kvaku.

Dart se okrene i krene.

– Madelina je otišla u grad da potpiše prijavu protiv Fleminga. Da si samo vidio Heat-

leyjevo lice kad je vidio svoju ranu. Bio je bijesan kao ris i kleo je kao kočijaš – raspričao se Redd. Podigao se na laktove, pa promrmljao: – Htio bih poći s tobom.

Znoj mu oblije lice, bol zamuti vid. Klonuo je nemoćno na jastuke.

– Sada si zadovoljan? Još si preslab da bi mogao jahati – odvratila mu Anson.

Redd je stenjao i dahtao dok bol nije popustila, a onda tiho prekune. Anson mu se nasmiješi, pa iziđe.

Sumrak je ovio sivilom svaki kutak dvorišta čim je sunce zašlo. Anson Dart uzjaše i žustro pojaše prema zapadu.

XVII

Večer je u sebi krila opasnost i smrt. Tiho i svježije ozračje bilo je nabijeno napećnošću koja se osjećala u svakom dašku vjetra, svakom šušnju, svakom i najmanjem pomaku sjena.

Anson je bio svjestan da se približava presudan čas nesmiljena obračuna. Sjedio je na konju napetih živaca. Sva su mu osjetila bila oštra kao britva. Bojao se zasjede koju bi mu mogli postaviti protivnici i nadao da bi putem mogao naići i na šerifa s potjerom iz Sunflowera. Oni su izjahali iz grada odmah za njim. Premda je u njega bio brži konj, izgubio je dosta vremena u razgovoru s Reddom.

Kako je Anson grabio pustom prerijom večer je sve više prelazila u mrklo sivilo i noć ga je prestigla kad je stigao nadomak ranča AF.

Tama je obavijala rančerovu kuću i gospodarske zgrade. Vladala je zloslutna tišina.

Prije nego što je ujahao u drvored po srijedi kojega se pružala cesta prema glavnoj zgradi, ravna poput svijeće, zastane. Probijao je pogledom tamne sjene iza visokih topola drvoreda i dobro načulio uši da mu ne izmakne ni najmanji šum. Kad se uvjerio da mu nisu postavili zasjedu pred kućom, utonu među sjene drveća.

Arthur Fleming se utvrdio u kući zajedno sa svojim ljudima. Anson je sporim korakom potjerao konja prema južnom dijelu dvorišta. Pazio je da se drži sjena, kako ga iz kuće ne bi opazili kad im dođe na dometa pušaka.

Svježina noći pala je na zemlju poput kiše i napetost Ansonovih živaca malčice popusti, ohlađena njezinom studeni. Grobna tišina koja ga je okruživala pobudi teške misli, pa načas zaustavi konja i potrese glavom da ih se otrese.

Flemingova je kuća bila u potpunom mraku. Cijeli je ranč odisao zlogukošću. Negdje u mraku čučala je smrt i strpljivo vrebala žrtve.

Ogledao se za pogodnim mjestom gdje bi mogao ostaviti konja. Znao je da se u kući skrivaju Fleming, Murphy i kauboj koji tog poslijepodneva nije bio s njima u Sunfloweru. Znao je i

to da su ga već zacijelo opazili kako se šunja oko kuće.

Sjahao je i napeto osluškivao šumove. Noć bijaše odveć tiha i to ga uznemiri. Doduše, nije vidio šerifa Heatleyja i ostale kad su odjahali iz grada, ali bio je siguran da su pošli za njim. Nije ih pričekao ispred Flemingova ranča. U srcu se nadao da ga neće ni stići prije nego što obračuna s Flemingom i Murphyjem. Suviše tamnih sjena u zlokobnu mraku povećavala je mogućnost da olovo zaradi i nedužan čovjek.

Šćućurio se i pritajio u dubokoj sjeni. Nije mu se žurilo. Kako se mogao slobodno kretati kroz noć i mijenjati položaj, bio je u velikoj prednosti pred protivnikom koji ustrepatala srca čami u tamnoj kući, stisnut između četiri zida. Možda se i znoje od straha, ali nikad neće ni pomisliti da sve napuste i pobjegnu u brda iza ranča. Anson je znao da mora samo strpljivo čekati da potpuno zanoća, kad će mu dubokocrni mrak postati zaštitom i saveznikom.

Nagonski se okrenuo i pogledao u smjeru kojim je dojahao. Uskoro će stići i šerif s potjerom, pomisli i namršti se. To mu nije bilo drago. Šerif ga ne voli. A Jim Heatley je predstavnik zakona i čuvar reda i mira u tim krajevima. Anson nije htio da mu se još više zamjeri, no u ovakvim prilikama najradije je djelovao kao vuk samotnjak. Zato je tiho prekleo kad je razabrao topot.

Prasnu hitac i prekine zloguku tišinu.

Osjetio je kako mu se konj trgnuo kad je zrno prozviždalo pokraj njega. Bio je to jedan od tisuću metaka kojima čovjek izmakne jer mu ga sudba nije namijenila.

Anson se odmah snašao i lupio konja dlanom po sapima, kako bi ga otjerao od sebe, a onda se bacio potrbuške na zemlju.

Metak nije stigao iz kuće, nego negdje iz dvorišta. Ležao je i čekao. Međutim, pritajen u dvorištu, još je netko čekao da se noć zgusne u mrku tamu. Netko kome su živci popustili i koga je strpljenje napustilo.

Najvjerojatnije je to Owl Murphy, pomisli Dart. Čekao je da utvrdi odakle je hitac ispaljen, ali napadač se više nije usudio zapucati.

Odjednom topot utihnu. Vjerojatno je i šerif čuo pucanj, pa je zaustavio potjeru.

Neko je vrijeme sve bilo mirno i tiho kao u grobu. Anson polagano podigne glavu i ogleda se. Kad se uvjerio da mu se napadač nije privukao odveć blizu, puzajući krene prema glavnoj zgradi. Namjeravao se zavući u prostor između momka u zasjedi i kuće.

Mrak je okraćao vidljivost. Kad se dovukao do mjesta za koje je računao da se nalazi između skrovišta strijelca i kuće, stane. Čekao je i razmišljao što da uradi.

Dalje prema istoku, najvjerojatnije nasuprot mjestu gdje je ležao, bio je šerif sa svojim lju-

dima. Također prema istoku, ali sada uhvaćen u klopku između Heatleyja i Dart, bio je i Flemingov momak koji je maločas za dlaku promašio Ansona.

Vrijeme je sporo odmicalo. Tako se bar činilo Ansonu. Naposljetku zvjezdice obasjaše nebo. Anson se promeškolio od nestrpljenja. U tom trenutku još jedan pucanj odjeknu kao grom i propara gluhu tišinu prerijske noći.

Puška je planula s istočne strane dvorišta i tko god pucao, sigurno je čuo dolazak šerifa i potjere.

Anson dobro upamti mjesto odakle je pucano, pa puzajući krene prema sjeveru. Nije smio pucati na protivnika, jer je šerif s potjerom bio negdje iza napadača.

Trebalo mu je gotovo petnaestak minuta da dopuže do malena humka odakle se usudio zapucati. Ali i strijelac je promijenio mjesto zasjede. Anson je to spoznao čim je prasnio treći hitac. No Flemingov je čovjek silno pogriješio: suviše se primaknuo Dartu.

Anson potegne revolver kalibra 45, položi ga na podlakticu lijeve ruke, pomno nacilja i opali.

Jauk i kletve odjeknuše istodobno u tamnoj noći. Zatim Anson začuje mlataranje nogama i rukama, čim se zaustavio u novom zaklonu kamo se brže-bolje otkotrljao. Bojao se da strijelac ne odgovori vatrom. Ali umjesto pucnja čuo je samo prostačke kletve.

— Hajde, dodi po mene! Što čekaš? Pogodio si pušku i raznio kundak. Predajem se! — prvi se javio strijelac.

Anson je trenutak oklijevao. To nije bio Murphyjev glas. Bojao se da ga namame u klopku. Ako je i uništio pušku, momku je ostao revolver.

— Odbaci revolver i pušku — odgovori naposljetku. Vinčesterka tutnu pred njega.

— Revolver sam izgubio dok sam puzao po travi — javi se strijelac. U njegovu glasu bilo je više ogorčenja nego straha.

— Ustani, okreni se i podi prema sjeveru — naredi mu Dart.

— Zar si poludio!? Tamo su neki ljudi. Više nismo sami. Pucao sam na njih prije nego što si mi uništio pušku.

— Onda puži! — strogo mu naredi Dart i pričekao da vidi hoće li ga momak poslušati.

Kad je nepoznati strijelac dopuzao do mjesta gdje ga je mogao vidjeti, Anson klekne na jedno koljeno. Nanišanio je ravno kauboju u glavu i zapovijedio neka pride bliže. Čim mu se primakao, kauboju sjedne i zapilji se u cijev Ansonova revolvera.

— Nemam oružja — promrmlijao je.

— Pridi bliže!

Momak nešto nerazgovjetno progunda, ali posluša.

— Ti si Dart? Owl mi je rekao da si mučki ubio Judda —

optuži ga kauboj čim se malčice pribrao.

— Laže! Judd je prvi povukao. Ja sam želio ubiti Fleminga i Murphyja, a ne Judda. Zašto i ti nisi bio s njima?

— Bio sam umoran, pa sam otišao spavati. Uostalom, nemam više povjerenja u Fleminga. Razočarao me. Ograničen je i nesposoban kad jednom jedinom čovjeku ne može stati na rep. Kad je god naletio na tebe, svaki put si ga prešao.

— Zašto si onda čučao u zasjedi?

— Htio sam osvetiti Judda. Bio mi je najbolji prijatelj. Dok sam ja živ nitko neće ubijati moje prijatelje i proći nekažnjen.

— Ako ti je tako stalo do Judda, znaj da je živ. Teško je ranjen, doduše, ali će se izvući. Kao i moj prijatelj Redd Standish, u kojega si također pucao iz zasjede. Mislio si da sam to ja, zar ne?

— Ja? Pucao iz zasjede! Što je tebi, čovječe? Nisam ja pucao na tog momka. Owl je odjahao u praskozorje i cijeli dan se skrivao u visokoj travi poput Indijanca, da bi te ustrijelio. A sada čujem da je pogodio nedužnog čovjeka! — ogorčeno će kauboj. Pogledavši u rančorovu kuću, doda: — Dobro, mene si uhvatio, sad pokušaj zaskočiti Fleminga i Owla. Prorešetat će te kao sito, Darte, iako svi kažu da si brz i vješt revolveraš.

— Čekaju me u kući, a?

— Da. Hajde, junačino, da vidim koliko doista vrijediš i koliko je istine u pričama o tvojim hrabrim podvizima.

U taj se čas oglasi šerif. Anson ga je pozvao zviždukom čim je prepoznao Heatleyjev glas.

Za koji trenutak šerif, Charley, Alf i sjedokosi rančer stignu do Ansona i njegova zarobljenika.

— Zašto niste čekali dok ne dodemo? — srdito upita Heatley.

Anson se napravio da uopće nije čuo pitanje. Zagledavši se u ljude koji su došli zajedno sa šerifom, reče:

— Fleming i Murphy su se utvrdili u kući. Razdvojit ćemo se i opkoliti ih.

Heatley pogleda iskosa u Ansona.

— Ovdje ja zapovijedam, Darte! Nećemo ih opkoljavati. Rasporedit ćemo se u strijelce, u jednoredu krenuti prema kući i pozvati ih da se predaju. Moramo im dati priliku da izidu dok su živi.

Alf se sagnuo, uhvatio zarobljenika za rame i podigao ga na noge. Flemingov ga je kauboj odmjerio namrštenim pogledom. Bio je viši za glavu i jači od čovjeka koji ga je zlostavljao. Ali, Alfa to nije mnogo smetalo. Uperio je revolver zarobljeniku u glavu i nacerio mu se zlobno u brk.

— Odvedi ga kod konja i pazi da ti ne pobjegne. Dobro ga zaveži, pa se vrati ovamo. Bude li se opirao, pucaj — naredi Heatley.

Kauboj se okrenuo prema šerifu i zarežao od bijesa. Anson ga je šćepao za prsa, pa grubo okrenuo i odgurnuo prema mjestu gdje su Heatley i njegovi ljudi ostavili konje. Alf krene za zarobljenikom s pob-

jedonosnim smiješkom na usnama.

Charley, naoružan starom sačmaricom i starim koltom, napeto je gledao prema glavnoj zgradi.

— Postrijeljat će nas kô golumbe — promrmljao je više za sebe.

I šerif pogleda kuću. Obrve je stisnuo, a pogled mu bješe mrk i ozbiljan.

— Što čekate, šerife? Naprijed! Odigrajte svoju junačku ulogu. — izazove Anson šerifa.

— Ja ću pričekati dok vas sve poubijaju, a onda ću osvetiti vašu herojsku smrt.

Heatley se počese po nosu i sliježe ramenima.

— Podite naprijed, Darte, ako mislite da ćete ih svladati. Mi ćemo vas štititi — predomislio se brzo.

XVIII

Sporim korakom krenuše niz obronak. Koračali su u tišini dok ih Dart nije zaustavio, na mjestu gdje je mislio da su došli na domet pušaka iz rančerove kuće. Charley kimnu, što je značilo da odobrava Ansonovu odluku. U tom trenutku dotrčao je Alf.

Šerif i njegovi ljudi proučavali su okoliš kuće.

— Charley, vi ćete zajedno s vašim prijateljem Alfom kliznuti iza staje i odande me štititi vatrom, ako zatreba. Pazite da nam ne umaknu i dočepaju se konja u staji — reče Anson, pošto je već prije bio proučio položaj kuće prema gospodarskim zgradama na ranču.

Charley ponovno kimnu, pa pogleda u Alfa. Alf ne progovorivši ni riječi, prvi krene prema sjevernom dijelu ranča. Želio je da se neopazice provuku kroz tamu prije nego što se spuste u dvorište iza staje.

— Ovi u kući zacijelo su naoružani vojničkim puškama, koje nose bar stotinjak metara dalje od naših karabina i revolversa. Moramo biti vrlo oprezni ili ćemo ostati nemoćni pod kišom njihove tanadi — upozori ih sjedokosi rančer. Rastezao je riječi kao svi rođeni Teksasani.

Anson nije ništa napomenuo na te njegove riječi. Još je jednom pomno proučio sjene oko kuće.

Jim Heatley se podbočio na svoju karabinku i pogledao ulijevo i udesno. Pogled mu se zaustavio na sjedokosom rančeru.

— Pete, lezi potrbuške u tu visoku travu i drži na nišanu to proketo dvorište ispred kuće. — progovori napokon i šerif — Tako ćemo ih, istrče li iz kuće, držati pod unakrsnom vatrom. Odsjeći ćemo im odstupnicu, čak ako se neko od njih i uspije dočepati konja. Moramo spriječiti da nam umaknu. Odavde možeš olovom obasipati cijelo dvorište.

Rančer poslušao. Pregleda vinčesterku i klekne na koljeno.

Šerif je pomno promatrao Ansonov profil. Bilo je očito da nešto važe u glavi, prije nego što se odluči na prvi korak. Heatley je strpljivo čekao.

Kad je Dart napokon odlučio što će poduzeti, za što mu je trebalo podosta vremena, okre-

HITCHCOCK

bira za vas

**Na 144 stranice najbolje kriminelističke pri-
povijetke poznatih svjetskih autora u iz-
boru Alfreda Hitchcocka!**

nuo se i glavom dao znak šerifu neka ga slijedi.

Pošli su mačjim koracima prema južnom dijelu dvorišta. Išli su usporedno s kućom, ali uz istočnu stranu. Heatley je šutio i slijedio Dartu. Izjedala ga je znatiželja, ali on po prirodi nije bio pričljiv. Zato je radije čekao da vidi što je Dart naumio.

Anson je dopro do jugoistočnog ugla kuće. Na zidu okrenutom prema istoku u prizemlju je bio samo jedan prozor, no uzduž južnog zida bilo ih je nekoliko. Ali i čvrsta vrata koja su, najvjerojatnije, vodila u smočnicu ili u kuhinju.

Anson zastane na mjestu gdje je trava bila najviša i najgušća pa klekne na koljeno i osloni se na karabin.

Glavna zgrada, ali i sve gospodarske zgrade, mogle su biti i prazne, kao i onda kad je posljednji put pohodio ranč. Nigdje ni tračka svjetlosti. U kući je bilo tiho i mračno kao da u njoj nema žive duše.

– Pazite, opasno je! Vrebaju. Nemojte ni za živu glavu pritrčati kući, jer će vas prorešetati olovom – promrmlja šerif da bi upozorio Dartu neka ne čini gluposti.

– Šerife, kad sam bio dijete našu su kuću u dva navrata napali i opsjedali Indijanci. Oba su nas puta istjerali iz kuće. Pužite za mnom i ja ću vam pokazati kako se to radi – odvрати Anson, premda je sva njegova pažnja bila u tom trenutku usredotočena na kuću koja se uzdizala pred njima poput neosvojive tvrđave.

Šerif se ispružio potrbuške i četvoronoške pošao za Dartom. Slijedio ga je u stopu.

Klizili su kroz visoku travu stotinjak metara prije nego što je Anson stao. Podigao je malčice glavu i ogledao se. Proučavao je zemljište na kojem su se nalazili. Puzao je naprijed-nazad sve dok im koljena nisu prokrvarila, izgrebena i izudarana od kamenja i korjenova.

Šerif zastane i prekune.

– Zar nema lakšeg načina da ih uhvatimo? – pobuni se.

Anson sjedne i tiho se nasmije. Smijeh još žešće raspali Heatleyja.

– Ustanemo li sada i uspravimo se, ustrijelit će nas ko pijevce na plotu – odvрати Anson kroza smijeh.

Heatley kimnu. Bili su već na dometu protivnikovih revolvera, no otpuzali su još pedesetak metara. Anson, zadovoljan onim što su dotad postigli, pogleda prema kući, a potom reče Heatleyju:

– Šerife, ako po zakonu morate razbojнике glasno pozvati da se predaju prije nego što na njih pucate, sada je najpogodniji trenutak da se počnete derati.

Jim Heatley ostao je trenutak osupnut. Kad se pribrao, upitao je šaptom:

– Zar odavde? Začas će čuti odakle dolazi moj glas i pokositi olovom travu oko mene.

Anson se suglasio sa šerifom.

– Osobno sam protiv toga da se derete, ali vi najbolje znate što vam je dužnost.

– Opalit ćemo nekoliko puta – predloži Heatley.

– To bi bilo još gore. Vidite li onaj prozor u istočnom zidu? Iza njega sigurno netko strazari. Opazit će plamen i to će im odati naš položaj.

– Bacit ćemo se u zaklon.

– Ni govora! Bolji zaklon od ovoga u blizini kuće ne možemo naći, pa ga ne smijemo uludo izgubiti – odbije Anson šerifov prijedlog.

Heatley zausti da još nešto upita, ali radije zadrži jezik za zubima. Pogleda Ansona, zatim prema kući, pa opet Ansona. Napokon progovori preko volje:

– Hajdemo, Dart! Krenimo već jednom. Uradite što ste naumili. Oni ionako znaju da smo se razmislili oko kuće i da moraju izići bez oružja ako se bez prolijevanja krvi žele predati u ruke zakona.

Anson odloži karabin. Pazio je da slučajno ne udari o kamen. U tišini noći nadaleko bi se čuo i najmanji šum. Izvadio je džepni nožić i počeo rezati dugačke svitke trave. Trava je bila visoka oko pola metra. Kad je skupio odeblji snop, stavi ga u krilo.

Jim Heatley ga je ispočetka začuđeno gledao, a onda i on izvadi nožić pa počne kositi travu.

Pipajući oko sebe, Anson je našao nekoliko kamenova velikih kao šaka. Ovio je travu oko kamenja i zavezao je najdužim vlatima. Šerif ga je oponašao.

Nakon pola sata, imali su petnaestak neobičnih travnatih kugli.

– Spremni? – upita Dart ispod glasa Heatleyja, koji ga je gledao s podrugljivim izrazom lica.

– Jesam, samo još ne znam za što – progunda šerif.

Anson iz džepa izvadi šibice i nekoliko stavi u usta. Jednu kresnu i potpali travnatu kuglu, pa se nagne natrag i svom je snagom baci prema kući. Šerif shvati što se zbiva, pa i on uradi isto.

Jedna kugla pogodi prozor u istočnom zidu kuće, uz zveket stakla i uleti u sobu. Anson tada brže-bolje pokupi ostale kugle i pobjegne s mjesta gdje su se dotad skrivali.

– Ponesite i moju vinčesterku! naredi šerifu.

Nisko sagnuti, bježali su prema južnom dijelu dvorišta, iza kuće. Tek što su pobjegli s poprišta, s prozora u istočnom zidu njihovo bivše sklonište osu olovo.

Jim Heatley načas zastane, kao da će odgovoriti vatrom na vatru, ali Anson ga povuče i spriječi da učini glupost.

Puzali su kroz travu do iza kuće, a tu Anson zastane. Zapali jednu kuglu i baci je prema kući. I šerif baci jednu. Potom opet otpužu dalje.

Kad im je ostalo još samo pet kugli, nekoliko je vatrice već gorjelo oko kuće i smudilo zrak zagušljivim dimom. Anson zastane, stavi preostale kugle na zemlju ispred sebe, pa uzme vinčesterku od šerifa.

– Sad već znaju u kojem smjeru pužemo – reče.

– I čekaju kad ćemo baciti slijedeće kugle. Čovjek lako nastrada, majmunišući ovako oko kuće – promrsi Heatley.

– Vi biste i mogli, jer ću vas sada napustiti. Oni vrebaju i čekaju kad ćemo opet baciti kugle. To ćete vi uraditi, a ja se

zato vraćam. Pokušat ću ući u kuću s prednje strane.

Šerif uznemireno pogleda Ansona.

— Čovječe, a kako ću ih zapaliti da iz kuće ne vide vatru? — zabrinuto upita Heatley.

— Evo ovako. Anson skine šešir, zakloni plamen šibice i baci zapaljenu kuglu prema kući. — Tako nitko iz kuće neće opaziti odakle je došla.

Ostavio je šerifa Heatleyja u visokoj travi iza kuće, a on otpuže do pred kuću. Tu iskoči iz trave i potrči, sagnut, i krivudajući amo-tamo, prema trijemu. Iza kuće dvije su puške rigale vatru na šerifa, koji je kuću obasipao zapaljenim i smudljivim kuglama od trave.

Anson dotrči do ulaznih vrata. Bila su zakračunana, pa ode do najbližeg prozora. Razbije staklo kundakom odskoči u stranu i priljubi se uz zid pa izvuče revolver.

Tamna sjena kliznu hitro iz hodnika u dnevnu sobu. Oprezno se kretala i ogledavala, kao da je očekivala da će u njoj naći zapaljenu kuglu. Onda pride prozoru.

Anson u hipu gurne revolver kroz prozor.

— Baci revolver! — naredi šaptom, pružajući čovjeku priliku da preživi.

Sjena se okrenula kao zvrk i opalila metak u razbiti prozor. I Anson zapuca. Sjena zadašće i zastenje, ali ponovo opali. Onda se osvrne lijevo-desno, kao da traži zaklon.

Anson ponovo povuče obarač. Sjena se skvrčila, pa pala uz tihi šum. Razborit i oprezan čovjek bi se time zadovoljio. Stisnuo bi se uz vanjski zid

kuće i čekao kraj borbe. Ali u kući je bio još jedan čovjek. I zato Anson uskoči kroz prozor u kuću. Čučnuo je i sakrio se iza masivnog kauča u dnevnoj sobi.

Iz stražnjeg dijela kuće dopre povik. Anson prepozna glas po naglasku. Arthur Fleming je zvao svog druga i nadglednika.

Znači ustrijelio sam Owla Murphyja, pomisli Dart i dopuže do jednog kraja kauča, pa oprezno proviri.

Murphy je ležao na ledima, licem prema stropu.

Fleming dođe do ulaza u dnevnu sobu, koji je bio nasuprot kuhinji. Ugleda razbijeno prozorsko staklo i oprezno zakorači preko praga. Tu zastane, zaprepašten. Opazio je Owla Murphyja kako leži na sredini sobe.

— Bacite revolver! — naredi Dart.

Arthur Fleming se uspravio kao da je ošinut gromom. Načas ostane bez daha. Nije ni pomislio da bi neprijatelj mogao biti u njegovoj kući.

— Bacite revolver, Fleminge!

Rančer s Istoka nije odmah poslušao. Stajao je nepomično i čekao. Činilo se kao da proučava s koje strane dolazi glas.

Dart stisne ramena. Nije želio ubiti Fleminga, ali ni čučati u beskonačnost iza kauča.

— Fleminge, pucajte ili odbacite revolver! Ja sam iza kauča.

Fleming okrene glavu i pogleda prema kauču.

— Darte, jeste li to vi?

— Da, ja sam.

— Dat ću vam tri tisuće dolara ako me pustite da pobjegnem.

ŽIVOT
 ljubavni
 roman izlazi
 svakog tjedna
 (u utorak)
 Cijena
 7 dinara

LASO
 western roman
 izlazi
 svakog tjedna
 (u petak)
 cijena 7 dinara

TRAG
 biblioteka
 kriminalističkih
 romana izlazi
 svakih 14 dana
 cijena 10 dinara

POPAJ
 strip-zabavnik
 izlazi svakih
 14 dana
 (u ponedjeljak)
 cijena 5 dinara

TOM I JERRY
 Vrtrep-strip
 za djecu izlazi
 svakih 14 dana
 (u srijedu)
 cijena 5 dinara

SIRIUS
 biblioteka
 znanstvene
 fantastike
 izlazi svakog 5.
 u mjesecu
 cijena 10 dinara

ALAN FORD
 super strip
 izlazi
 svakih 14 dana
 (u srijedu)
 cijena 6 dinara

nem odavde – pokuša ga potkupiti rančer.

– Uzalud, Fleminge. Dvojica iz potjere šerifa Heatleyja čekaju vas pred stajom, šerif čuva odstupnicu iza kuće, a jedan čovjek stražari pred kućom i jedva čeka priliku. Nemate kud, Fleminge. Predajte se, to vam je najpametnije. Šerif je došao po vas, živog ili mrtvog. Budite razumni i odbacite revolver, ili pucajte.

– Darte, iza kojeg kraja kauča čučite?

– Pucajte, pa ćete vidjeti. Možda odaberete pravi kraj, ako vas posluži sreća. Odaberete li pogrešan, ubit ću vas.

– Darte...

– Prestanite brbljati! Pucajte ili odbacite oružje! Imam vas pravo ubiti dok držite tu prokletu stvar u ruci – upozori ga dobronamjerno Dart.

Arthur Fleming raširi prste desnice i revolver udari muklo o pod.

– A za što me možete optužiti? Ni za što! Baš ni za što! Darte, ja nisam pucao iz zaseda i ranio vašeg prijatelja.

Ja nisam...

Anson ustane.

– O tome raspravljajte sa šerifom. Ali, reći ću vam nešto u četiri oka i to neka ostane među nama. Dajem vam mjesec dana da odselite iz okružja Sunflower. Naidem li na vas nakon toga, ubit ću vas – zaprijeti Anson rančeru.

– Što je vama, Darte? Ja sam najveći zemljoposjednik u ovom kraju. Vlasnik sam najvećeg stada i imam uloženi novac u nekoliko ovdašnjih poduzeća. Ja sam bogat i utjecajan u Sunfloweru.

– Sve ja to znam, Fleminge. Zato sam vam i rekao u četiri oka da se tornjate odavde dok vam je na ramenu glava. Naidem li na vas nakon mjesec dana od dana današnjega, smislit ću neku izliku da vas izazovem na dvoboj revolverima i ubiti vas kao bijesna psa. I još nešto, Fleminge. Kamo god odavde otišli nemojte se više nikada okomiti na nezaštićene udovice nego izaberite sebi ravne i s njima se gložite. A sad, izlazite iz kuće!

Anson je doviknuo ostalima da je borba završena, da je Owl Murphy mrtav i da se Arthur Fleming predao.

Izgurao je zarobljenika na dvorište, koje je mjesec osvjetljavao blagom svjetlosti.

Uskoro stiže šerif. Za njim iz mraka izmilje debeli Charley i mršavi Alf, obojica sa sačmaricama u rukama. Posljednji im se pridružio rančer Pete.

Svi su se okupili oko Fleminga i prezrivo ga odmjeravali od glave do pete. Nitko od njih nije s njime prozborio ni jedne riječi. I kad je Heatley pozvao potjeru da se vrate u grad, namjerno je Flemingu okrenuo leđa da mu pokaže koliko ga prezire.

Owla Murphyja su ostavili na podu dnevne sobe u glavnoj zgradi ranča AF. Šerif je rekao da će poslati pogrebnika s kolima da pokupi posmrtno ostatke i preveze ih u grad.

Na povratku svi su šutjeli, zaokupljeni mislima, sve dok u daljini nisu ugledali sićušnu točkicu žutonarandaste svjetlosti u prozoru kuće udovice Madeline Morton.

– Darte, Madelina se vratila kući. Rekla mi je da mora njegovati ranjenika. Dalje možemo i sami – rekao je šerif Ansonu pošto je strogim pogledom ošinio Fleminga i njegova kauboja, koji su zavezanih ruku jahali između debelog Charleyja i mršavog Alfa.

Anson nije izustio ni riječi. Okrenuo je konja i odjahao prema kući Madeline Morton. Gledali su za njim dok ga nisu izgubili iz vida.

Pod trijemom Anson sjaše. Uspne se na trijem ipokucala na vrata.

Čekao je desetak sekundi. Kad mu je otvorila, Madeline se zagledala u njega, a onda mu se baci u naručaj.

Zagrlio ju je a ona je zarila lice u njegova široka prsa.

Stiskala ga je k sebi svom snagom, očiju punih suza od iznenadne sreće.

KRAJ

U pripremi

G.F. Unger

SVI SU PROGONILI KELLAHANA

arena

U PRODAJI DAN PRIJE
U PONEDJELJAK!

Od ovog broja »Arene«
svakog ponedjeljka
novi feljton

TRAGOVIMA TERORISTIČKOG PODZEMLJA

Novinar i publicist Đorđe Ličina piše o ustaškoj
emigraciji u Evropi i u prekomorskim zemljama

- Tko je bio »dvadeseti čovjek«?
- Najmračnije ličnosti emigrantske političke
mafije
- Sprege s obavještajnim službama
- Gdje su tajni poligoni za obuku
- Ucjene i nasilja nad našim radnicima
privremeno zaposlenim u inozemstvu
- Kronologija događaja vezanih za ubacivanje
u zemlju devetnaest ustaških terorista 1972.
godine, koji su likvidirani na planini Raduši

U svakom broju »Arene«
niz novih zanimljivih rubrika:

- Vrti se svijet, U središtu pažnje, »Arene« je
pozvana, Pothvat godine, Čovjek čovjeku,
»Arene« traži vaše najmilije, Jugoslaveni u
svijetu, feljtoni, zabavna i narodna muzika,
pop-parada, humoreska, psihotest, križaljka,
humor, Vrtuljak ljubavi.

arena

revija svih Jugoslavena